

**Universitatea Liberă
Internațională din Moldova**

**SYMPOSIA
PROFESSORUM**

ULIM – 15 ani de ascensiune

Seria: **Biblioteconomie.
Informare. Documentare**

**Materialele sesiunii științifice
din 13 octombrie 2007**

Chișinău, 2008

CZU 02(082):378.4(478-25)=135.1=111
S 98

SYMPOSIA PROFESSORUM

Director publicație:

Academician, prof. univ., dr. hab. Andrei GALBEN

Coordonator științific:

Vicerector pentru știință, dr. în psihologie, dr. în pedagogie

Mihai Șleahțiți

Seria: Biblioteconomie. Informare. Documentare 2007

Redactor responsabil: Ludmila CORGHENCI

Colegiul de redacție:

*conf. univ., dr. Ana Guțu, conf. univ., dr. Mihai Cernenco,
conf. univ., dr. Svetlana Rusnac, conf. univ., dr. Lidia Kulikovski,
Mg. Zinaida Sochircă, Mg. Veronica Ghețu, Arja Mantykangas,
PhD, lecteur (Boras, Suedia)*

Abstracte în limba engleză: Ana Tomșa

Volumul a fost recomandat pentru publicare de către Consiliul
Coordonator al DIB (*proces verbal nr. 2 din 22 februarie 2008*)
și Senatul ULIM (*proces verbal nr. 2 din 26 martie 2008*)

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Universitatea Liberă Internațională din Moldova.

Symposia Professorum: materialele sesiunii șt. din 13 oct.,
2007 / Univ. Liberă Intern. din Moldova; dir. A. Galben; coord. șt.:
M. Șleahțiți; red. resp.: L. Corghenci. – Ch.: ULIM, 2008.

Ser.: Biblioteconomie. Informare. Documentare. - 2008.
-83 p. - Text: lb. rom; Bibliogr. la sfârșitul art.

ISBN 978-9975- 920-71-1

50 ex.

02(082):378.4(478-25)=135.1=111

ISBN 978-9975- 920-71-1

© ULIM, 2008

SUMAR

Ludmila Corghenci Argument	6
Zinaida Sochircă, Ludmila Corghenci, Veronica Ghețu Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM – instituție de succes	8
Larisa Gologan Consiliul Biblioteconomic Național: Parteneriat. Comunicare. Colaborare	19
Ludmila Corghenci Indicatorii de performanță DIB : confirmare a ascensiunii profesionale	27
Veronica Ghețu Tehnici și tehnologii informaționale: dirijarea fenomenului	35
Tatiana Levița Politica de dezvoltare a resurselor documentare și informaționale: reflecții conceptuale și implementări	43
Svetlana Cîrlan Instrumente de informare asupra colecțiilor DIB: dezvoltare, schimbare, modificare	50
Tatiana Kalgușkin Activitatea bibliografică în cadrul bibliotecii universitare: cazul DIB	55
Inesa Soltan, Ludmila Corghenci Agenția Bibliografică Universitară: viziuni conceptuale și practice	60
Victoria Corcodei Centrul de Informare și Documentare ULIM în procesul educațional universitar	63

Elena Bordian, Maria Bejenari	
Servirea utilizatorilor DIB în condiții de acces liber la raft: situații reale și perspective	67
Eleonora Idrisov, Lorina Beșelea	
Servicii bibliotecare moderne pentru utilizatorii Departamentului Informațional Biblioteconomic: Sala de Lectură nr. 1	74
Natalia Ghimpu	
Sala de Filologie Romano-Germanică în structura DIB: aspecte organizaționale și funcționale	79
Autorii materialelor incluse în Symposia Professorum.	
Seria „Biblioteconomie. Informare. Documentare”	83

Abrevieri utilizate:

ABRM	Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova
AGEPI	Agenția de Stat pentru Protecția Intelectuală
CBN	Consiliul Biblioteconomic Național
CI	Clinica Informațională DIB
CRETI	Centrul Resurse Electronice și Tehnologii Informaționale
CT nr.1	Comitetul Tehnic nr.1 „Biblioteconomie. Informare. Documentare”
CZU	Clasificarea Zecimal Universală (schemă)
DEPASIR	Serviciul Dezvoltarea și Prelucrarea analitico-sintetică a resurselor documentare și informaționale
DIB	Departament Informațional Biblioteconomic
DL ULIM	Depozit Legal ULIM
PASRDI	Oficiul Prelucrarea analitico-sintetică a resurselor informaționale și documentare
PS	Plan Strategic
SIBD	Serviciul Informare Bibliografică și Documentară
SIBIMOL	Sistemul informațional Integrat al Bibliotecilor din Republica Moldova
SL	Sală de Lectură
SPL	Sală Polivalentă de Lectură
ULIM	Universitatea Liberă Internațională din Moldova

ARGUMENT

Ediția a 11-a a secțiunii „Biblioteconomie. Informare. Documentare” a Symposia Professorum ULIM, și-a ținut lucrările sub semnul „DIB – 15 ani de ascensiune”.

Urmărind scopul de a reliefa etapele, activitățile, experiențele organizaționale și funcționale ale Departamentului Informațional Biblioteconomic (DIB) din cadrul Universității Libere Internaționale din Moldova, comunicările și intervențiile au fost axate asupra subiectelor:

- managementul instituției de performanță;
- DIB: colaborare, parteneriat, comunicare;
- indicatorii de performanță - instrumente ale instituției de succes;
- politica de dezvoltare a resurselor documentare și informaționale;
- structuri organizaționale și funcționale ale DIB: etape de dezvoltare, misiune, obiective, performanțe;
- o experiență inedită a DIB: Agenția Bibliografică Universitară

Comunicările prezentate în cadrul secțiunii ne permit să reliefăm următoarele. Produs al politicii fondatorului, al echipei de profesioniști, DIB se înscrie în cohorta instituțiilor informațional-bibliotecare de succes. Cuvântul cheie al activității DIB – perfecțiunea, aceasta solicitând calitate în administrare, servicii și produse. Perfecțiunea este acceptată la DIB drept nu o singură acțiune, ci un obicei, fiind caracterizat prin productivitate, progres, putere. În calitatea sa de instituție de succes DIB a acceptat valorile: încrederea că oamenii sunt valoroși ca indivizi; importanța detaliilor (conceptualizare); încrederea în calitatea serviciilor informațional-documentare prestate; comunicarea este cea mai importantă în profesie; încrederea în dezvoltarea permanentă a instituției; încrederea că este cel mai bun.

Este important, că DIB a înscris (acest proces fiind continuu) o pagină aparte în Sistemul Național de Biblioteci, diseminând în comunitatea profesională experiențele sale reprezentative, organizând reuniuni profesionale de prestigiu, gestionând proiecte de interes comun.

Radiografiind starea de fapt și punctând unele perspective și soluții informațional - biblioteconomice, materialele reuniunii profesionale constituie un instrument indispensabil activității profesionale. Sintezele și concluziile, efectuate de către participanții la lucrările Symposia Professorum, orientează biblioteca și bibliotecarul din învățământ pentru asumarea responsabilității în educarea viitorului specialist, în reformarea procesului educațional și de cercetare. Biblioteca universitară acceptă schimbarea, fiind unul dintre actorii care preiau inițiativa și susțin evoluțiile.

Culegerea este destinată managerilor instituțiilor info-bibliotecare, fondatorilor acestora, tuturor bibliotecarilor, interesați și deschiși schimbărilor.

Echipa de lucru este recunoscătoare Administrației ULIM, tuturor celor, care au fost implicați în procesul de pregătire și realizare a ediției a 11-a a secțiunii „Biblioteconomie. Informare. Documentare” a Symposia Professorum ULIM.

Ludmila Corghenci

DEPARTAMENTUL INFORMAȚIONAL BIBLIOTECONOMIC – INSTITUȚIE DE SUCCES

**Zinaida Sochircă,
Ludmila Corghenci,
Veronica Ghețu**

The article contains the objectives and the strategies of Library & Information Department. The material in fact is a short story that reflects the development of department. The authors present the documental and representative resources, and the services offered to the university community.

Activitatea informațional-bibliotecară este parte integrantă a procesului educațional și de cercetare universitar. Viziunea Rectoratului ULIM în această direcție se întemeiază pe principii clare și concrete, fundamentate pe prevederile Declarației de la Bologna, cerințele Societății Informaționale și a Cunoașterii. Dimensiunile economice, sociale, organizaționale ale reformei spațiului educațional și de cercetare sunt determinate substanțial de existența unui suport informațional calitativ. Or, principiile inerente Procesului Bologna pot fi implementate de actori bine informați, care știu să aprecieze, să manipuleze, să caute, să gestioneze informația. DIB ULIM deține pârghii importante în formarea acestor abilități (3; 8). Conceptul Educațional ULIM atribuie acestuia „rolul de veritabil centru informațional – analitic și de sinteză” (8, p. 52).

DIB ULIM își desfășoară activitatea potrivit politicilor în domeniul învățământului, științei, culturii, informației, promovate în spațiul educațional național și european. Principiile de funcționare a DIB ULIM (caracteristice bibliotecilor din învățământ) se întemeiază pe: *accesibilitate, neangajare politică, unitate de opinii în comunitate, îmbinate organic cu autonomia profesională, gestionarea rațională a resurselor și serviciilor informaționale, calitatea și cooperarea în domeniul resurselor și activităților.*

Codul de valori al DIB se armonizează cu cele, expuse în actele universitare, unificate sub genericul „Codex ULIM” (3), precum și cu misiunea și obiectivele strategice ale dezvoltării bibliotecilor, definite de Comisia Europeană și stipulate în proiectul „Strategiilor de dezvoltare a bibliotecilor din instituțiile de învățământ (2005-2010)” (8): a pune la dispoziția utilizatorilor cel mai amplu patrimoniu informativ și cognitiv posibil, rețele și suporturi pentru navigare pe Internet, pachete educaționale informative pentru studii la distanță și

asistență în utilizarea lor; a fi un spațiu de concentrare a tuturor dimensiunilor (socială, politică, economică etc.).

DIB acționează ca liant între diverse subdiviziuni educaționale, contribuind la comunicarea și colaborarea dintre ele. Aplicând regulile autonomiei profesionale, dar îmbinându-le organic cu necesitățile informațional-documentare ale comunității universitare, DIB ULIM implementează politici și concepte de dezvoltare și diversificare a resurselor documentare și informaționale, a facilitării accesului la acestea, a serviciilor prestate (concepte și programe: „Biblioteca utilizatorului”, „Grija pentru noii utilizatori”, Campania în sprijinul Absolventului ULIM”, „Clientul nostru – partenerul nostru”, „Bibliotecă fără pereți”, „Servicii pentru persoane dezavantajate”, „Interculturalitate versus globalizare” etc). Cele menționate reliefează efortul constant al DIB pentru promovarea primatului utilizatorilor în procesul de servire informațional-bibliotecară, fundamentat pe deschidere și consens, comunicare și toleranță.

Misiunea Departamentului Informațional Biblioteconomic:

- modelarea, dezvoltarea și administrarea serviciilor info-documentare în sprijinul programelor de învățământ și de cercetare ale ULIM, orientate pentru studenți, cadre didactice, cercetători și alte categorii socio-profesionale;
- formarea deprinderilor utilizatorilor privind căutarea, selectarea, identificarea și gestionarea informației (formarea culturii documentare și informaționale) (6, p. 6).

Obiectivele Departamentului Informațional Biblioteconomic (7, p. 14):

- orientarea prioritară a activităților info-bibliotecare în sprijinul procesului de studiu și cercetare ULIM (resurse, servicii, acces la informație etc.);
- educarea / formarea culturii informaționale (tehnica muncii intelectuale; selectarea și gestionarea informației; orientare în fluxul informațional și în sistemul instituțiilor informaționale etc.);
- îmbunătățirea infrastructurii organizaționale, tehnice și informaționale de funcționare a DIB;
- extinderea procesului de informatizare a activităților DIB în vederea diversificării serviciilor prestate, lărgirii accesului la informația în sprijinul procesului de studiu și de cercetare;
- sintetizarea, stocarea, păstrarea și dezvoltarea potențialului didactic, științific și cultural al ULIM;

- activizarea proceselor de integrare și colaborare internațională și națională în spațiul unic științific, cultural și educațional;
- sensibilizarea factorilor de resort privind integrarea DIB în programe și concepte strategice biblioteconomice și educaționale;
- implementarea unei politici de sprijinire profesională a bibliotecarilor DIB ULIM (salarizare, motivare, instruire);

Scurt istoric al Departamentului Informațional Biblioteconomic:

Departamentul Informațional Biblioteconomic (până în anul 2001 – Biblioteca ULIM) a fost fondat odată cu Universitatea, în anul 1992. Fiind un compartiment de interes comun, pus în serviciul comunității universitare, precum și parte integrantă a sistemului informațional – biblioteconomic național, acesta a fost implicat în toate procesele de dezvoltare a Universității. DIB ULIM a traversat câteva etape importante de dezvoltare, care pot fi prezentate după cum urmează:

- **etapa de constituire și dezvoltare (anii 1992-1994);** *Caracteristicile etapei:* constituirea Bibliotecii; inițierea fondului de documente; angajarea primilor bibliotecari, elaborarea primei concepții de dezvoltare a Bibliotecii ULIM; formarea structurii organizațional-funcționale inițială (2 servicii); prestarea serviciilor info-bibliotecare tradiționale;
- **etapa statornicirii organizaționale și funcționale (anii 1995-1996);** *Caracteristicile etapei:* elaborarea și diversificarea instrumentelor de informare asupra colecțiilor; inițierea Catalogului analitic sistematic; crearea colecțiilor „Cărți cu autografe”, „Publicații ale cadrelor didactice ULIM”; inițierea „Buletinului bibliografic” (intrări noi în colecțiile Bibliotecii pe parcursul unei luni); constituirea filialei Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova; transferul Bibliotecii în noile spații funcționale din str. VI. Pârcălab, 52; participare la programul „Textbook Delivery to CEE Law Schools”; implementarea unor noi forme de servire a utilizatorilor: zile de informație, diseminarea selectivă a informației etc.;
- **etapa modernizării tehnologice a activității informațional - bibliotecare (anii 1997-1999);** *Caracteristicile etapei:* extinderea fondului documentar și informațional; inițierea cataloagelor „Documente oficiale”, „Disertații și autoreferate”, „Depozit legal ULIM”; orientare pentru utilizarea rațională a personalului de bibliotecă”; participare la concursul național

- „Cel mai bun bibliotecar al anului 1997”; elaborarea și promovarea proiectului „Automatizarea Bibliotecii ULIM”; inițierea colecției de biobibliografii „Universitaria”; inițierea aplicării soft-ului TINLIB; elaborarea și promovarea proiectului Tempus Tacis „Library Training in Moldova”;
- **etapa reformelor și schimbărilor organizațional-funcționale (2000-2004);** *Caracteristicile etapei:* realizarea proiectului Tempus Tacis „Library Training in Moldova” (acțiuni de instruire, mobilități, achiziții resurse etc.); atribuirea statutului de Departament Informațional Biblioteconomic bibliotecii universitare; implementarea elementelor structurii bi-modale; asigurarea accesului la baze de date naționale și internaționale; finisarea și inaugurarea noilor spații funcționale (Sala Polivalentă de Lectură nr. 2 și Sala de Lectură nr. 3 Filologie romano-germanică, Mediateca ULIM); elaborarea primului plan strategic DIB;
  - **etapa integrării în proiectele și programele ULIM în vederea implementării principiilor Procesului Bologna (2005 - prezent);** *Caracteristicile etapei:* integrarea activităților bibliotecare în proiectele și programele universitare; atribuirea de noi mandate universitare DIB ; diversificarea serviciilor informațional – bibliotecare (Campania în sprijinul Absolventului ULIM; Clinica Informațională); extinderea utilizării tehnicilor și tehnologiilor informaționale în scopul furnizării către studenți și cadre didactice a surselor informaționale; conceptualizarea activităților informațional-bibliotecare.

Resurse documentare și informaționale

În prezent DIB dispune de mai mult de 150.000 exemplare documente (circa 24.941 titluri): manuale, monografii, cursuri universitare, disertații, autoreferate, documente electronice și multimedia. O sursă importantă de informare sunt seriilele și publicațiile continue. În fiecare an sunt acoperite abonamente pentru 150-200 titluri reviste, ziare, anuare (în format tradițional). Mai mult de 5000 titluri seriale străine pot fi accesate on-line prin intermediul bazelor de date internaționale. DIB ULIM oferă acces și la colecții speciale de documente. „Publicații ale cadrelor didactice și științifice ULIM”, „Disertații și autoreferate”, „Cărți cu autografe”, „Valori bibliofile”, „Publicații de referințe”.

Sistemul colecțiilor DIB include la fel colecția „e-Portofolii educaționale ale profesorilor ULIM” (ePEP). Aceasta a fost constituită în scopul lărgirii și facilitării accesului la informația în sprijinul procesului educațional, asigurării transparenței procesului didactic, promovării lucrărilor universitarilor, amplificării utilizării tehnicilor informaționale, a patrimoniului tehnic și tehnologic universitar, optimizării procesului educațional universitar. Prin intermediul ePEP comunitatea universitară are acces nelimitat la:

- programele analitice ale cursurilor predate (în limbile de predare);
- tematica și cerințele pentru lucrările de control, teze de licență și master;
- recomandări pentru îndeplinirea lucrărilor de control, altor studii didactice și științifice;
- recomandări pentru practicum-uri și seminare;
- texte ale cursurilor / temelor predate;
- prezentări Power Point ale cursurilor/ temelor;
- texte ale altor publicații și studii de autor (cursuri universitare, manuale, articole etc. – la latitudinea autorului);
- CV-ul cadrului didactic;
- alte materiale.

Materialele colecției sunt actualizate anual. În scopul asigurării securității colecției de CD-R, precum și pentru accesarea simultană de către un număr mai mare de studenți a informației, oferită de către profesori, informația de pe CD-R este amplasată și pe serverul universitar de fișiere <ftp.ulim.md>. Astfel, informația poate fi accesată din diferite spații ale ULIM (decanate, catedre, săli de lectură, mediateca etc.).

Menținând rolul și locul documentelor în format tradițional, DIB acordă o atenție deosebită completării cu materiale noi pe suport video, electronic și multimedia. Astfel, pe lângă accesul general Internet, DIB ULIM oferă acces on-line și of-line în spațiile sale funcționale pentru bazele de date internaționale de profil : Blacwell Publishing, Emerald, Oxford University Press, EBSCO, Springer, The Cochrane Library și altele. Baza de date națională „Moldova actuală” facilitează accesul utilizatorilor la documentele oficiale, adoptate în Republica Moldova. Pe parcursul anului studenților și universitarilor li se oferă liste de adrese utile în Internet, acestea completând informația diseminată în aulele universitare.

Spațiile funcționale ale DIB oferă condiții excelente pentru consultarea documentelor tradiționale, cât și a celor ce prezintă

informația pe suport netradițional (electronic, multimedia, AV): două săli de lectură specializate, o sală polivalentă de lectură, mediateca ULIM, 800 locuri/utilizatori, oferite simultan, 99 stații de lucru individuale, echipament de multiplicare și copiere, de reînregistrare a informației etc. Utilizatorii DIB beneficiază de servicii documentare și informaționale în condițiile sălilor de lectură selecționate, precum și în sălile de lectură în grup (experiențe ale bibliotecilor universitare suedeze, implementate în rezultatul participării DIB în cadrul Proiectului Internațional Tempus-Tacis „Managementul bibliotecii universitare”).

Un avantaj deosebit este accesul liber la raft, astfel utilizatorii luând contact cu documentul în contextul altor lucrări cu aceeași temă, timpul de așteptare reducându-se la minimum.

Activități și servicii în sprijinul comunității universitare

Studentii (de la toate ciclurile) și cadrele didactice beneficiază de următoarele servicii și consultații: program departamental „Grijă pentru noii beneficiari” (acesta include un ciclu de activități coordonate, orientate pentru studenții noi, înscriși la ULIM, în scopul facilitării accesului în spațiile DIB ULIM, la resursele documentare și informaționale, serviciile acestuia; cursul „Cultura informațională); consultarea individuală și în grup a documentelor; împrumut la domiciliu și împrumut interbibliotecar; acces la catalogul electronic; acces Internet; acces la baze de date specializate naționale și internaționale; acces și instruire pentru programe de aplicație (Word, Excel etc); asistență în căutarea și utilizarea surselor de informare și documentare; asistență informațional – bibliografică și de referințe (Clinica Informațională, Campania în sprijinul Absolventului ULIM etc.); servicii de referințe on-line; facilități de scanare, imprimare și reimprimare pe alt suport material a informației; facilități de fotocopiere a materialelor din colecțiile DIB ULIM; mini-cursuri de instruire în scopul utilizării raționale a resurselor informaționale, a tehnicii și tehnologiilor informaționale și de comunicare; facilități pentru studierea limbilor străine (înregistrări și echipament tehnic); activități de promovare și popularizare a rezultatelor activității științifico - didactică la ULIM; activități cultural – științifice.

Prioritare fiind activitățile pentru utilizatori, DIB ULIM este implicat și în alte domenii de lucru, specifice unei instituții informațional – biblioteconomice moderne. Activitățile științifice, realizate în cadrul DIB ULIM, includ elaborarea conceptelor și efectuarea sondajelor pentru optimizarea servirii informațional – bibliotecare, participări la reuniuni profesionale naționale și

internaționale, organizarea manifestărilor științifico – biblioteconomice (ateliere, Symposia Professorum). Problemele de cercetare în cadrul DIB sunt axate pe: managementul biblioteconomic; cultura informațională a utilizatorului bibliotecii universitare; funcția comunicativă a bibliotecii din învățământ; diversificarea serviciilor informațional-bibliotecare în sprijinul comunității universitare; dirijarea și dominarea fenomenului „noile tehnologii informaționale și de comunicare”.

Activitățile promoționale ale DIB sunt integrate într-un concept unic, acesta fiind orientat strategic pentru promovarea resurselor, serviciilor prestate și spațiilor funcționale ale DIB; realizărilor activității didactice și științifice la ULIM (prin forme și metode specifice structurii info–bibliotecare: expoziții, bibliografii, prezentări, lansări etc.); realizărilor și implicațiilor profesionale de excepție ale bibliotecarilor ULIM.

Integrarea DIB în diverse proiecte locale, naționale și internaționale, consorțiu-uri (megaproiect Pușkin, Tempus-Tacis „Library Training in Moldova”, ale Fundației Soros – Moldova, Agenției Universitare Francofone, Alianței Franceze din Moldova, ambasadelor acreditate la Chișinău) se reflectă asupra calității servirii informațional – bibliotecare a comunității universitare: îmbogățirea colecțiilor, lărgirea accesului la informație, instruirea adecvată a personalului specializat etc.

Implicații ale DIB pentru realizarea Conceptului Educațional ULIM

Durabilitatea și competitivitatea Universității este asigurată prin elaborarea, promovarea și punerea în aplicare a Conceptului Educațional ULIM, formulat explicit și dezvoltat în continuare de către rectorul, academicianul Andrei Galben ((8; 9). Conceptul Educațional ULIM, fiind axat pe „valorile general umane, tradițiile naționale și cele internaționale în domeniul învățământului, spiritul novator și managerial”, înserează următorii parametri: clasicismul universitar; internaționalizarea procesului; regionalizarea învățământului superior; studierea aprofundată a limbilor străine aplicate și a tehnologiilor educaționale moderne; asimilarea în procesul de instruire a elementului aplicativ și informațional independent; structurizarea modulară a procesului de studii; practicismul universitar; europenizarea procesului educațional (8, p. 50-52).

Acceptând și promovând valorile educaționale conceptuale ale ULIM, DIB se înscrie în acest context cu următoarele activități reprezentative:

- dezvoltarea resurselor documentare și informaționale, oferirea serviciilor info-bibliotecare în scopul amplificării calității procesului de instruire; asigurarea accesului la informație ca suport indispensabil procesului de instruire; adaptare la flexibilitatea studiilor;
- promovarea resurselor tradiționale și netradiționale, editate în diferite țări și diferite limbi; acces la baze de date internaționale;
- cooperarea eforturilor cu instituțiile informaționale reprezentative din republică pentru utilizarea în comun a resurselor informaționale;
- promovarea și implementarea conceptului „biblioteca fără pereți”;
- cooperarea cu parteneri locali și externi în vederea schimbului de documente;
- asigurarea suportului intelectual-metodologic și tehnic pentru studierea limbilor străine (manuale, recomandări, echipament tehnic);
- orientarea activităților bibliotecar-informaționale pentru utilizatorul, cunoscător al mai multor limbi (conținut colecții; amplasarea fondurilor; acces la baze de date internaționale etc.);
- sprijinirea documentară și informațională a muncii individuale a studenților;
- elaborarea și implementarea unor politici strategice privind formarea culturii informaționale;
- promovarea conceptului „biblioteca – instituția care învață” (orientarea studenților pentru învățarea pe parcursul întregii vieți, acest proces fiind amplificat de capacitatea individului de a se orienta în fluxul informațional, de a beneficia eficient de oportunitățile, avantajele Societății Informaționale și a Cunoașterii și de a ocoli provocările și pericolele celei din urmă);
- asigurarea compatibilității structurilor organizaționale și funcționale, principiilor de funcționare a DIB cu cele ale instituțiilor info-bibliotecare din țările, participante la Procesul Bologna;

- aderarea DIB la spațiul informațional al țărilor participante la Procesul Bologna (schimb de documente; experiențe reprezentative; acces la baze de date; mobilitatea bibliotecarilor;

Direcții strategice de activitate a Departamentului Informațional Biblioteconomic (7):

- **amplificarea dimensiunii umane la DIB** (identificarea și valorificarea creativității bibliotecarilor; elaborarea și promovarea documentului departamental „Politici ale resurselor umane la DIB”; implementarea conceptului „DIB – instituție care învață”; sprijinirea și orientarea bibliotecarilor ULIM pentru obținerea gradelor de calificare; promovarea imaginii și performanțelor bibliotecarilor în comunitatea universitară și cea profesională);
- **management, marketing** (elaborarea și promovarea politicii de marketing; amplificarea rolului și locului managerului funcțional în activități profesionale decizionale; conceptualizarea activităților profesionale (a lucra mult, dar a gândi și mai mult): managementul proiectului, managementul cunoașterii; amplificarea culturii organizaționale la DIB ULIM (valori, transparentă, îmbinarea intereselor individuale științifice cu cele instituționale); extinderea prezenței DIB în proiecte, programe, echipe de nivel universitar, național și internațional;
- **informtizare** (modernizarea echipamentului tehnic deținut de DIB; asigurarea funcționalității modulelor soft-ului TINLIB; procurarea și instalarea modulului TINREAD (catalog electronic în Internet); lărgirea accesului la baze de date naționale și internaționale; implicații pentru elaborarea și implementarea conceptului „Biblioteca digitală ULIM”; participare la crearea Sistemului Integrat Informațional al Bibliotecilor din Moldova);
- **dezvoltarea resurselor informaționale și documentare** (îmbinarea organică a achizițiilor de documente în format tradițional cu cele electronice și multimedia; optimizarea schimbului inter-universitar de documente; cooperarea eforturilor pentru utilizarea în comun a resurselor; promovarea în comunitatea universitară a conceptului „biblioteca fără pereți”);
- **diversificarea serviciilor în sprijinul comunității universitare** (extinderea ofertei de servicii în baza noilor

tehnici și tehnologii informaționale; implementarea principiilor managementului calității totale în prestarea serviciilor info-bibliotecare (conceptualizări, grup-țintă, impact etc); formarea culturii informaționale a utilizatorilor în funcție de cerințele Societății Informaționale și a Cunoașterii; implementarea împrumutului la domiciliu a documentelor prin metode automatizate;

- **Informare. Documentare. Cercetare** (diversificarea serviciilor de referințe; menținerea poziției de lider biblioteconomic la capitele: „Managementul resurselor umane în bibliotecă”, „Instruire continuă a bibliotecarilor”, „Planificarea strategică în bibliotecă” , „Educarea/formarea culturii informaționale”; revizuirea organizarea anuală a secțiunii Symposia Professorum „Biblioteconomie. Informare. Documentare” și altor reuniuni; extinderea prezenței DIB în programele cultural-educaționale universitare.

În loc de concluzii

Adoptând o viziune integratoare și practici multiaspectuale, fiind deschis colaborărilor și provocărilor, DIB contribuie la edificarea durabilă a comunității universitare. Valorificând potențialul deținut (uman, tehnic, informațional etc.), DIB oferă servicii calitative și inovatoare, orientate pentru sprijinirea și realizarea calitativă a procesului educațional și de cercetare. Impactul și viabilitatea acestora pot fi reliefate la nivelul comunității universitare și cel departamental.

La nivel universitar specificăm: facilitarea procesului de reformare a sistemului educațional universitar; sprijinirea educației formale și ne-formale, inclusiv a celei la distanță, prin amplificarea dimensiunilor informaționale; crearea mediului informațional adecvat cerințelor Procesului de la Bologna; dezvoltarea deprinderilor pentru instruirea pe parcursul întregii vieți, gestionarea corectă a informației și a cunoștințelor etc.

Schimbările și orientările conceptuale ale DIB produc/amplifică mutațiile în filosofia, climatul, mecanismele, serviciile acestuia, afectând benefic performanțele și competitivitatea instituției. Este vorba și despre asigurarea unității de concepție și de acțiune la toate nivelurile DIB, anticiparea problemelor viitoare, a oportunităților și a amenințărilor, asigurarea cadrului necesar pentru implicarea profesională a întregului personal, îmbunătățirea

prestației profesionale a DIB, amplificarea apartenenței angajaților etc.

Referințe bibliografice:

1. Androniceanu, Armenia. Managementul schimbărilor. București: ed. ALL, 1998. 170 p. ISBN 973-9392-16-4.
2. Bryson, John M. Planificarea strategică pentru organizații publice și nonprofit: ghid. Ch.: ed. Arc, 2002. 354 p.
3. Codex ULIM. Univ. Liberă Int. din Moldova; dir. A. Galben. Ch., 2005. 167 p. ISBN 9975-934-70-6.
4. Corghenci, Ludmila. Planificarea strategică în biblioteci: [materiale ale seminarului, organizat în cadrul Șc. de Biblioteconomie din Moldova, febr. 2005]. Ch., 2005. 38 p.
5. Departamentul Informațional Biblioteconomic: modelarea viitorului, analiza prezentului, interpretarea trecutului (1992-2002). Ch., 2002. 32 p.
6. Direcții strategice de activitate 2002-2005. Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2001. 20 p.
7. Direcții strategice de activitate 2006-2010. Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2006. 24 p.
8. Galben, Andrei. Conceptul educațional al Universității Libere Internaționale din Moldova. Ch., 2007. 232 p. ISBN 978-9975-101-10-3.
9. Galben, Andrei. ULIM: 1992-2002 Pagini de istorie. Univ. Liberă Int. din Moldova. Ch.: ULIM, 2002. 392 p. ISBN 9975-920-98-5.
10. Strategii de dezvoltare a bibliotecilor din instituțiile de învățământ (2005-2010): proiect / echipa de lucru: L. Corghenci, E. Zasmenco, N. Cheradi, ... Ch., 2005. 18 p.

CONSILIUL BIBLIOTECONOMIC NAȚIONAL: PARTENERIAT. COMUNICARE. COLABORARE

Larisa Gologan

The article reflects the National Librarianship Council mission, statute and its priorities. Underlines the Counsel implication about enlighten of library's role consolidation in Informational and Cognitive Society.

În urma unei analize profunde a situației și perspectivei biblioteconomiei Moldovei și în baza Legii cu privire la biblioteci (nr. 286-XIII din 16 noiembrie 1994), articolul 16, profesioniștii cu experiență în domeniu au decis necesitatea constituirii Consiliului Biblioteconomic Național (CBN) (1). Menirea acestuia ține de coordonarea și cooperarea profesională a activității tuturor bibliotecilor din țară, indiferent de tip, profil, subordonarea sau amplasarea acestora. Drept urmare, la finele anului 1995 prin hotărârea nr. 852 din 27 decembrie 1995 a Guvernului Republicii Moldova, a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Biblioteconomic Național, în care era stipulat: "Consiliul Biblioteconomic Național este un organ de stat, care exercită conducerea profesională, coordonează și cooperează activitatea bibliotecilor de toate tipurile, asigură controlul asupra aplicării univoce a reglementărilor naționale privind domeniul biblioteconomic. Organizarea, structura, atribuțiile și competențele acestui organ sunt stabilite printr-un regulament, aprobat de Guvern. Deciziile Consiliului Biblioteconomic Național sunt executorii pentru toate bibliotecile și pentru toți fondatorii lor".

În corespundere cu modificarea articolului 16 al Legii cu privire la biblioteci (din anul 2001) CBN este o structură consultativă, ce funcționează pe lângă Ministerul Culturii (2). Consiliul Biblioteconomic Național coordonează și cooperează activitatea bibliotecilor de toate tipurile. Organizarea, structura, atribuțiile și competențele acestui organ sunt stabilite printr-un regulament aprobat de către Ministerul Culturii (p. 2, art. 16)

În perioada anilor 2001 – 2007 sunt înregistrate mai multe modificări la Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Biblioteconomic Național (30 martie 2004 și 29 iunie 2007). În corespundere cu Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Biblioteconomic Național în vigoare, aprobat prin ordinul nr. 195 din 29 iunie 2007 al Ministerului Culturii și Turismului, "Consiliul Biblioteconomic Național este un organ consultativ, care

funcționează pe lângă Ministerul Culturii și Turismului, contribuind la elaborarea actelor de reglementare în domeniu, asigurarea unității naționale în biblioteconomie, desfășurarea activităților organizatorice și practice privind coordonarea și cooperarea activității bibliotecilor din sistemul național de biblioteci”.

Atât în formula sa inițială, cât și în cea actuală, misiunea primordială a organului respectiv a fost și rămâne constituirea unui mecanism de conlucrare și coordonare între biblioteci, neasumându-și nici într-un mod dirijarea centralizată a acestora (3).

Importanța comunicării și colaborării profesionale la momentul actual nu poate fi contestată de nimeni. În acest sens menționăm, că eficiența funcționării CBN în mare parte este determinată de atitudinea, implicarea și conștientizarea profesională a întregii comunități. Întrunind în componența sa reprezentanți ai diverselor rețele de biblioteci, CBN pe parcursul anilor a abordat, a atenționat, a soluționat, a promovat probleme de importanță vitală pentru activitatea informațional-bibliotecară. Ne permitem să specificăm cooperarea reprezentativă a membrilor CBN și a altor profesioniști din domeniu, grație căreia putem evidenția realizările organului respectiv pe parcursul anilor. La propunerea și insistența Ministerului Culturii și Turismului al Republicii Moldova, începând cu anul 2007, este lărgită componența CBN, accentul fiind pus nu numai pe reprezentanții instituțiilor cu funcții de centre biblioteconomice din rețele, dar și pe contingentul de specialiști de performanță. Astfel, membri ai CBN cu drept de vot, devin reprezentanții Departamentului Informațional Biblioteconomic a Universității Libere din Moldova și ai Bibliotecii Științifice a Academiei de Studii Economice din Moldova. Este și o modalitate de apreciere a contribuțiilor profesionale ale acestor instituții, specialiștii cărora au participat activ pe parcursul anilor la realizarea mai multor obiective, înaintate de Guvernul Republicii Moldova, Consiliul Biblioteconomic Național, Asociația Bibliotecarilor din Moldova și alte structuri, având drept scop final dezvoltarea sistemului național de biblioteci și alinierea bibliotecilor din țară la standardele europene.

După cum definește Regulamentul, CBN s-a angajat în activitatea de cooperare a sistemului național de biblioteci, desfășurându-și activitatea și contribuind “la interacțiunea bibliotecilor, centrelor de informare și documentare, instituțiilor de învățământ bibliologic privind activitatea profesională” și întreținând “relații de colaborare profesională cu structurile de profil din țară și de

peste hotare, contribuind la alinierea bibliotecilor din Moldova la metodologiile și tehnologiile biblioteconomice moderne” (3).

Așa dar, numai în anii 2002-2007 grație unei interacțiuni a forțelor bibliotecarilor, au fost înregistrate mai multe reușite menite să ridice statutul de bibliotecar și imaginea de bibliotecă ca instituție de importanță strategică în funcționarea unei societăți democratice. Importantă a fost contribuția la definitivarea și promovarea Regulamentului de atribuire a gradului de calificare a cadrelor bibliotecare, elaborat de către Ministerul Culturii și Turismului. Documentul a fost propus pentru discuție și analiză la nivel de comunitate bibliotecară, fiind implicată și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova. Consiliul Biblioteconomic Național, în colaborare cu Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, au aplicat mai multe demersuri la adresa Guvernului, Parlamentului Republicii Moldova, ministerelor și departamentelor (care au în subordine biblioteci) în scopul întăririi poziției sociale și profesionale a bibliotecii.

Consiliul Biblioteconomic Național și-a propus un șir de măsuri, menite să consolideze rolul bibliotecii în edificarea Societății Informaționale în Moldova. Ași menționa elaborarea și promovarea “Programului Național de consolidare a rolului bibliotecii în edificarea Societății Informaționale în Moldova” (întocmit în regim de urgență și înaintat Guvernului la începutul lunii aprilie 2004), a compartimentului “Cultura electronică” (subiect “e-biblioteci”) al Strategiei Naționale de edificare a Societății Informaționale “Moldova electronică” (aprobată prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 255 din 9 martie 2005) și a Planului de acțiuni pentru realizarea acesteia. CBN are contribuții deosebite pentru elaborarea și promovarea Strategiei Naționale de dezvoltare a Sistemului Național de Biblioteci din Republica Moldova (în perioada 2006-2010) și a Planului de Acțiuni pentru implementarea acesteia.

CBN a participat la formularea propunerilor de modificare a Legii cu privire la biblioteci și la promovarea unei noi redacții a Legii, într-o formulă benefică pentru rețeaua ramificată de biblioteci, implicând în acest proces întreaga comunitate bibliotecară din Moldova. În special au fost propuse modificări la articolul 33 „Prestarea de servicii plătite”. În legătură cu aceasta au fost elaborate și adoptate la ședința Consiliului Biblioteconomic Național (anul 2004) trei documente importante pentru efectuarea serviciilor contra plată în biblioteci, și anume: “Nomenclatorul serviciilor contra plată prestate de bibliotecă”, “Metodologia calculării tarifelor la

serviciile prestate de bibliotecă” și “Regulamentul – cadru privind prestarea serviciilor contra plată în bibliotecă”. Pachetul de documente cu privire la prestarea serviciilor cu plată în bibliotecă nu a fost susținut de către Parlamentul Republicii Moldova, doar Nomenclatorul propus a constituit baza “Nomenclatorului serviciilor cu plată prestate de biblioteci și Camera Națională a Cărții”, aprobat prin hotărârea din 12 decembrie 2005 a Guvernului Republicii Moldova. Necătând la faptul, că există păreri pro și contra privind implementarea serviciilor cu plată în bibliotecă, considerăm că în vederea compensării insuficienței bugetare și menținerii activității sale la nivelul cerințelor beneficiarilor, biblioteca poate percepe contravaloarea unor servicii cu caracter analitico-sintetic, de confort ridicat sau prestate supra-obligațiunile regulamentare. De asemenea, o bibliotecă poate desfășura activități comerciale ce nu prejudiciază statutul social al instituției. Problema dată este importantă și în contextul orientării bibliotecii pentru diversificarea serviciilor în sprijinul comunității servite, menținerii acestora în condiții de concurență acerbă cu alte instituții informaționale (centre și birouri de informare etc.). Cu toate că documentele elaborate nu poartă un caracter reglator, ele sunt de un real folos bibliotecarilor.

În scopul reglementării raporturilor juridice, ce țin de organizarea și funcționarea bibliotecilor din Republica Moldova în condițiile Societății Informațional și a Cunoașterii, CBN a elaborat în anul 2006 și a înaintat Guvernului o nouă variantă a Legii cu privire la biblioteci.

Printre documentele de importanță majoră, care determină buna funcționare a bibliotecilor se consideră și instrucțiunea “Evidența colecțiilor de bibliotecă” (anul 2003), Regulamentul privind Sistemul Național de Împrumut Interbibliotecar în Republica Moldova (anul 2006).

Printre reușitele unei colaborări se numără și unificarea statisticii de bibliotecă la nivel național. Sinteza statistică a activității Sistemului Național de Biblioteci din Republica Moldova la parametri necesari a fost efectuată începând cu anul 2005. Când vorbim despre parametri necesari, preconizăm colectarea unui set de date, care să ne ofere posibilitatea evaluării atât cantitativă, cât și calitativă a activității bibliotecilor, indiferent de apartenența lor departamentală și juridică. Fiind efectuată în conformitate cu prevederile standardelor internaționale, această informație va servi drept suport pentru o analiză comparată cu indicatorii activității bibliotecilor din țările – membre ale Comunității Statelor Independente, țărilor Uniunii

Europene, altor continente. În anul 2006 a fost lărgită aria colectării de indici și indicatori cu privire la funcționarea bibliotecilor de diferite tipuri și categorii din Republica Moldova. Acești indici sunt reflectați în Anuarul statistic al Republicii Moldova, astfel oferind o informații pertinentă asupra Sistemului Național de Biblioteci. Până în anul nominalizat Anuarul includea o informație unilaterală: doar date cu privire la activitatea rețelei de biblioteci publice, care până la moment acumulate o experiență la acest capitol.

Bibliotecile publice au reușit pe parcursul anilor să păstreze principalele pârghii de dirijare și coordonare metodologică a rețelei atât la nivel local, cât și la nivel național, chiar în situația când s-a produs descentralizarea și acestea au trecut la gestiunea administrației publice locale. Or, bibliotecile publice prezentau (și prezintă) permanent (anual) la Centrul de statistică (structură în cadrul Direcției “Cercetare și Dezvoltare în Biblioteconomie” a Bibliotecii Naționale) un raport statistic, care reflecta circa o sută de indici și indicatori funcționali. Biblioteca Națională pregătea anual sinteza statistică a activității bibliotecilor publice în perioada raportată, pe care o prezenta Ministerului Culturii și Biroului Național de Statistică. Informații depline, privind activitatea lor prezenta și rețeaua bibliotecilor sindicale, care însă, începând cu anul 1999, s-a redus doar la o singură bibliotecă (Biblioteca Palatului Confederației Sindicatelor din Republica Moldova). Astfel, „Anuarul statistic al Republicii Moldova” includea doar: numărul total de biblioteci, numărul total de utilizatori, numărul total de vizite și împrumuturi, numărul de colecții, numărul de bibliotecari – toți acești indicatori referindu-se doar la categoria bibliotecilor naționale, publice și sindicale.

Consiliul Biblioteconomic Național a făcut eforturi pentru a unifica statistica de bibliotecă la nivel național, asumându-și și responsabilitatea cumulării informației și pregătirii sintezei statistice și prezentarea acesteia la Biroul Național de Statistică. Cu sprijinul Ministerului Culturii și Turismului, Bibliotecii Naționale, dar îndeosebi a Ministerului Educației și Tineretului și cu contribuția Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova (menționăm aportul Bibliotecii Științifice a Universității de Stat „A. Russo”, Bălți, precum și a Bibliotecii Universității Pedagogice „I. Creangă”) a fost pregătită sinteza activității bibliotecilor școlare, una dintre cele mai numeroase rețele de biblioteci din Moldova. Corespunzător, în anul 2005 am reușit să obținem o situație reală a lucrurilor privind activitatea Sistemului Național de Biblioteci, iar începând cu anul 2006 - să

optăm pentru reflectarea setului de indici și indicatori statistici în Anuarul statistic.

La capitolul „statistica de bibliotecă” CBN se confruntă cu diverse dificultăți, ne-clarități, ne-finalizări. Astfel, indicatorii statistici colectați încă nu oglindesc situația reală. În special, lipsesc date depline privind activitatea multor biblioteci specializate. Este vorba despre Biblioteca Parlamentului Republicii Moldova, în multe țări o astfel de bibliotecă fiind una de referință. Menționăm lipsa totală a prezenței acestei biblioteci în informații statistice, de sinteză și analiză. Credem, că statutul funcțional al Bibliotecii Parlamentului presupune includerea acesteia drept element al Sistemului Național de Biblioteci, deci și reflectarea informației corespunzătoare în materialele statistice și de sinteză. De asemenea menționăm lipsa informației statistice asupra funcționării bibliotecilor din cadrul ministerelor, departamentelor, altor subdiviziuni ale conducerii statale. Ar prezenta interes datele statistice ale bibliotecilor muzeelor, îndeosebi la momentul actual, când a demarat procesul de digitizare a patrimoniului cultural tipărit, iar bibliotecile respective dețin în colecțiile lor cărți vechi și rare.

Nu este clară situația cu rețeaua bibliotecilor sindicale, anterior destul de reprezentativă. La începutul anului 2007 în rapoartele statistice era prezentă doar o singură bibliotecă din această categorie de instituții.

Nu există un tablou real statistic la capitolul bibliotecilor din instituțiile de învățământ. Nu este cunoscută situația bibliotecilor din instituțiile de învățământ profesionale din simplul motiv, că nu-și asumă nimeni responsabilitatea colectării datelor statistice, care caracterizează bibliotecile de acest gen. Ar fi cazul implicării directe a Ministerului Educației și Tineretului în soluționarea problemei, care de fapt deține și responsabilități legale în acest sens. Sunt multe biblioteci care funcționează în cadrul instituțiilor de învățământ private, acestea la fel nefiind reflectate în statistica de nivel național. Cele expuse confirmă, că există suficient teren de cooperare a eforturilor profesionale.

Mai există și alte motive, care ne impun să căutăm modalități de a dezvolta așa numitul “parteneriat al adepților statisticii de bibliotecă”. Personalul care activează în bibliotecile, rămase în afara vizorului nostru au nevoie mai mult ca oricine de susținere în instruirea lor continuă, în implementarea schimbărilor în activitatea profesională. Bibliotecile respective trebuie luate în calcul la

întocmirea unor programe, proiecte, strategii, ce țin de dezvoltarea instituțiilor de acest gen.

Sunt încă multe argumente în sprijinul parteneriatului. După cum deja am menționat, rolul acestuia crește mai ales astăzi, când o bună parte din bibliotecile Moldovei nu sunt asigurate cu personal de specialitate în corespundere cu necesitățile reale. Anume de aceea este important ca specialiștii, cu o experiență de activitate din biblioteci și alte structuri infodocumentare, să se implice optimal în procesul de instruire și formare continuă a personalului din biblioteci, să promoveze tradițiile și performanțele instituțiilor cărora le slujesc, pe de o parte, și tradițiile și realizările întregului domeniu bibliotecar și infodocumentar național, pe de altă parte. Este important ca specialiștii să realizeze aceste lucruri fără să urmărească interese personale, să participe la procesul de informare asupra problemelor ce țin de viața profesională, să studieze noi modalități de îmbunătățire a calității muncii. Este vorba și despre amplificarea comunicării profesionale la diferite niveluri.

În final, câteva informații statistice. La 01.01. 2007 în Republica Moldova activau **2963 de biblioteci**, inclusiv: **1391 - biblioteci publice** (2 biblioteci naționale: Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Biblioteca Națională pentru Copii "Ion Creangă"); **1471 - biblioteci ale instituțiilor din învățământ** (17 – biblioteci universitare, 21 – biblioteci de colegiu și 1433 biblioteci școlare și de liceu); **1 - Biblioteca Centrală Științifică „Andrei Lupan” a Republicii Moldova**; **26 - biblioteci medicale**, **9 - biblioteci agricole**; **1 - bibliotecă sindicală**; **62 - biblioteci tehnice** (inclusiv Biblioteca Republicană Tehnologico - Științifică); **1 - Bibliotecă Centrală Republicană și Studioul de Imprimări sonore a Societății Orbilor din Moldova**. Bibliotecile dețin 64 616, 2 mii documente. Colecțiile s-au completat cu 2056,8 mii de publicații, ieșirile egalându-se cu 2035,9 mii. Vârsta stocului de publicații este de 31,4 ani. În anul 2006 bibliotecile au oferit servicii pentru 1387,1 mii utilizatori activi, care au înregistrat 20103,8 mii vizite. Împrumutul constituie 47287, 1 mii de publicații. Indicele mediu de lectură se egalează cu 34,1.

În final afirmăm, că perspectivele dezvoltării Sistemului Național de Biblioteci sunt indisolubil legate de o colaborare activă și o menținere reciprocă a parteneriatului consolidat, atât din perspectiva strategiilor fiecărei instituții bibliotecare în parte, cât și a întregii comunități bibliotecare din Moldova.

Referințe bibliografice:

1. Lege cu privire la biblioteci: legea Rep. Moldova: nr. 286-XIII din 16 noiemb. 1994. In: Monitorul oficial al Rep. Moldova, 1995, Nr 2, p. 7-11.
2. Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286-XII din 16 noiembrie 1994 cu privire la biblioteci: legea Rep. Moldova: nr. 124-XV din 3 mai 2001. In: Monitorul oficial al Rep. Moldova, 2001, Nr 59/61, p. 5-6.
3. Regulament de organizare și funcționare a Consiliului Biblioteconomic Național: aprob. prin ordinul nr. 195 din 29.06.2007 al Min. Culturii și Turismului. Ch., 2007. 5 p. (manuscris).

INDICATORII DE PERFORMANȚĂ – INSTRUMENT MANAGERIAL AL INSTITUȚIEI INFO-BIBLIOTECARE

Ludmila Corghenci

The author presents the legal aspects for implementation of performance indicators in the info-librarian activity. It is the first times that are presented the stages about implementation of performance indicators in Republic of Moldova. The material contains information about the utilization of performance indicators and their characteristics in plain of Library&Information Department.

Poziții de reper:

Indicatorii statistici sunt importanții în activitatea de bibliotecă (raport statistic nr 6-c; statistică specifică IIB), fiind utilizați în diverse situații: elaborarea de sinteze și analize, rapoarte, activități promoționale, relații publice, lobbyng-uri etc. Dar numai cifrele nu sunt convingătoare, totul apreciindu-se în comparație. Iată de ce în activitatea bibliotecară la scară largă au început să fie utilizați indicatorii de performanță (IP). Scopul IP – de a funcționa ca instrumente de evaluare a calității și eficacității serviciilor prestate și a altor activități, stabilind eficiența resurselor alocate pentru aceste servicii și activități.

Context legal:

Baza legală internațională privind indicatorii de performanță este fundamentată în standardul ISO 11620:1998 „Informare și documentare. Indicatori de performanță pentru biblioteci” (varianta standardului român SR ISO 11620:2000). Standardul internațional oferă suport pentru evaluarea bibliotecilor de toate tipurile. În Preambulul acestuia se specifică : „Scopul principal al Standardului internațional este de a promova utilizarea indicatorilor de performanță în biblioteci și de a face cunoscut modul în care se poate realiza măsurarea performanței... Prin instituirea acestui Standard ... bibliotecile din țările în curs de dezvoltare, ca și cele din țările dezvoltate, vor avea de beneficiat de pe urma cunoștințelor și metodelor asociate cu planificarea formală și procesele de colectare a datelor” (3, p. 255). Trebuie să ținem cont, că acest Standard internațional este permanent actualizat de un Grup de lucru, care urmărește evoluțiile în domeniu și include indicatorii suplimentari pe măsură ce aceștia sunt testați și validați.

În Republica Moldova acest standard a fost aprobat prin hotărârea nr. 1734-ST din 19.07.2005 a Serviciului Standardizare și Metrologie - SM SR ISO 11620-2005 (3).

Dar utilizarea indicatorilor de performanță în Republica Moldova nu începe cu anul 2005, în acest sens evidențiind câteva etape:

- cunoașterea și conceptualizarea fenomenului (**anii 1998-1999**; aprobarea standardului internațional; deținerea de către Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a statutului de membru asociat al proiectului Internațional PROBIB);
- inițierea procesului de implementare a IP (**anii 1999-2001**; specificăm rolul de lider al Bibliotecii Municipale „B.P.Hasdeu”, care prima în republică a utilizat IP și a organizat primul seminar privind IP în colaborare cu experții din România);
- promovarea fenomenului IP prin intermediul Centrului de Instruire Continuă a Bibliotecarilor „Școala de Biblioteconomie” (**anii 2001-2004**; organizarea a 8 acțiuni de instruire la acest subiect; formator național – V. Osoianu, Biblioteca Națională) (1);
- amplificarea numărului de biblioteci, care implementează IP (**2004-prezent**; de ex.: DIB a implementat pentru prima dată IP în anul 2004, fiind prezentați ca anexă la Raportul de activitate pentru anul 2003).

De ce IP la DIB?

În anul 2004 în a fost elaborat conceptul „Indicatorii de performanță pentru Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM”. Acesta reliefează două obiective principale ale IP: de a facilita, a îmbunătăți procesul managerial (planificare, evaluare etc.), de a servi drept bază de referință și reper în dialogul/relațiile „DIB – comunitatea universitară – fondator”(2, p. 20-23).

Scopul implementării IP la DIB: orientarea comunității universitare spre asigurarea calității procesului educațional (în contextul deținerii de către ULIM a Certificatului de Management al Calității); necesitatea de a se alinia schimbării, dezvoltării; deținerea de către DIB a instrumentelor concrete, explicate în relațiile cu factorii de decizie; suport managerial (instrumente de evaluare, planificare, promovare etc).

Categorisirea și conținutul indicatorilor de performanță ai DIB

Indicatorii de performanță DIB ULIM definesc relațiile între: resursele aflate la dispoziția DIB; output—urile realizate; utilizarea serviciilor instituției. În funcție de aceste relații DIB aplică următoarele clase de indicatori: **indicatori de performanță operaționali; indicatori de eficacitate; indicatori de cost – eficacitate; indicatori de impact:**

- **indicatorii de performanță operaționali** exprimă relațiile dintre output-urile (randamentele) DIB și resursele necesare obținerii acestora. Primii indică ce speră DIB să realizeze cu un set concret de resurse, precum și ce resurse vor fi necesare pentru a oferi servicii informațional – bibliotecare de calitate, promptitudine etc. ;
- **indicatorii de eficacitate** leagă output-urile de utilizarea serviciilor DIB. Aceștia indică cât de bine funcționează structurile funcționale și organizaționale ale DIB după părerea clienților, modul în care este servită comunitatea universitară. Cu cât DIB funcționează mai bine, cu atât serviciile acestuia sunt mai solicitate. Indicatorii de eficacitate furnizează informații care completează cele derivate din indicatorii de performanță operaționali.
- **indicatorii de cost – eficacitate** reflectă legătura dintre input și utilizare, fiind într-un sens indicatorii recuperărilor de investiții. Acești indicatori prezintă un interes deosebit pentru fondatori și în relațiile cu aceștia, ilustrând recuperările din perspectiva finanțatorilor. Indicatorii de cost – eficacitate sunt derivați ai combinațiilor dintre costurile de input și măsurătorile eficacității.
- **indicatorii de impact** leagă utilizarea DIB, a serviciilor acestuia de utilizarea lor potențială. Acești indicatori reprezintă nivelul de succes în realizarea obiectivelor și strategiilor informațional – bibliotecare ale DIB. Indicatorii de impact reprezintă performanța DIB din perspectiva utilizatorilor și a celor ce îi finanțează activitatea.

Identificarea indicatorilor de performanță DIB

În funcție de conținutul și categorisirea indicatorilor sunt identificați următorii indicatori de performanță pentru DIB:

Indicator de performanță	Descrierea indicatorului de performanță	Modalități de calcul
I. DIB în context universitar		
Cheltuieli total:	Cheltuielile total (curente) cuprind salariile (se includ și beneficiile angajaților, costurile sociale etc.), cheltuielile pentru achiziții de documente, cele administrative, întreținerea clădirii, închirieri, încălzirea, electricitatea etc.	
clienți total		
per client	Indică costul servirii unui client al DIB ULIM	În baza evidenței statistice Cheltuieli total / număr clienți total
Cheltuieli pentru achiziții (total):		
Per client	Indică suma revenită unui client în domeniul completării resurselor documentare și informaționale	Cheltuieli pentru achiziții / număr clienți total
% cheltuieli pentru achiziții	Reflectă situația privind investițiile financiare pentru completarea resurselor de documente	Cheltuieli pentru achiziții / cheltuieli total X 100%
Cheltuieli pentru manifestări culturale și biblioteconomice (total):		
Per client	Reflectă investițiile privind organizarea acțiunilor culturale și biblioteconomice per client	Cheltuieli pentru manifestări / număr clienți

% cheltuieli pentru manifestări culturale, biblioteconomice	Reflectă situația privind investițiile financiare pentru acțiunile culturale și științifice	Cheltuieli pentru manifestări / cheltuieli total X 100 %
Cheltuieli de capital (total)	Reflectă investițiile pentru clădiri și renovări, extinderi, modificări, mobilă și echipament, sisteme de automatizare, altele	
Cheltuieli de capital per capita client	Indică investițiile financiare în domeniu pentru fiecare client	Cheltuieli de capital / număr total clienți
Venituri (sponsorizare)		
II. Resurse umane ale DIB		
Bibliotecari:		
cu studii superioare în biblioteconomie		
norma întreagă		
normă jumătate		
Personal:	Reflectă investițiile financiare pentru salarii, deplasări, instruire continuă a angajaților	Cheltuieli pentru personal / cheltuieli curente total X 100%
cheltuieli pentru personalul DIB (total)		
% cheltuieli pentru personal		
per client	Indică numărul de personal ce revine unui client DIB ULIM	Număr total personal / număr total clienți
per 1000 clienți	Indică numărul de personal ce revine pentru 1000 de clienți ai DIB ULIM	Număr total personal / număr total clienți X 1000
III. Puncte de servire / ore funcționare		
Număr săli lectură, spații funcționale		
Suprafața totală (m. p.)		
Spațiul funcțional DIB	Reflectă facilitățile	Spațiul funcțional

per client	privind spațiul funcțional DIB ULIM pentru fiecare client	/ număr total clienți
Timp mediu de funcționare pe săptămână	Reflectă timpul mediu de funcționare pe săptămână a tuturor unităților de structură DIB ULIM	Nr.ore/săpt. (lucrate de către toți angajații) / nr. personal
ore total anual		
Număr total locuri – clienți		
Rata de ocupare a locurilor	Reflectă intensitatea solicitării locurilor de lucru în spațiile funcționale	Număr total vizite anuale / număr total locuri
IV. Servicii în sprijinul comunității universitare		
Utilizatori total		
Vizite la DIB:		
Per utilizator	Reflectă vizitele efectuate, în medie, de către un client la DIB	Număr total vizite / număr total clienți
Per zi	Reflectă vizitele efectuate, în medie, în timpul unei zile, la DIB	Număr total vizite / număr zile lucrătoare
Per oră	Indică vizitele efectuate, în medie, timp de o oră, la DIB	Număr total vizite / număr total ore lucrătoare
Per angajat DIB	Indică câte vizite, în medie, revin unui angajat al DIB	Număr total vizite / număr total personal
Per angajat din „Relațiile cu publicul”	Indică câte vizite, în medie, revin unui angajat din serviciul „Relații cu publicul”	Număr total vizite / număr total persoane din „Relațiile cu publicul”
Cost per vizită	Reflectă investițiile financiare privind vizita unui client	Cheltuieli totale / număr total vizite
Manifestări culturale total		

Participări la manifestări culturale și evenimente:		
% din vizite	Reflectă participarea clienților DIB ULIM la activitățile culturale	Număr vizite la manifestări culturale X 100% / număr total vizite la DIB ULIM
cost per participant	Reflectă cheltuielile pentru asigurarea unui participant la manifestările culturale	Cheltuielile pentru manifestările culturale / număr participanți
Împrumutul documentelor: Per utilizator	Reflectă numărul de documente, împrumutate, în medie, de un utilizator	Număr total documente împrumutate / număr total clienți
Per angajat	Reflectă numărul de documente care a fost împrumutat pentru utilizatorii de către un angajat DIB ULIM	Număr total documente împrumutate / număr total angajați DIB ULIM
Per oră	Reflectă numărul de documente împrumutat, în medie, pe parcursul unei ore	Număr total documente împrumutate / număr total ore lucrătoare
Cost per document împrumut	Indică costul operațiilor efectuate în scopul împrumutului unui document	Cheltuieli totale / număr total documente împrumutate
Colecții: (stoc total)		
Circulația colecției	Reflectă câte documente din colecție au circulat într-un timp dat	Numărul exemplarelor împrumutate / numărul total exemplare
Colecții per utilizator	Indică numărul de exemplare, ce revine unui client DIB din stocul total de	Număr total exemplare / număr total clienți DIB

	documente	
V. Servicii și procedee interne (repere pentru asigurarea servirii comunității universitare)		
Achiziția documentelor:		
Documente (stoc) total (ex. / titluri)	Indică câte titluri au fost achiziționate pentru un client în perioada concretă	
Titluri adăugate stocului per client	Indică câte exemplare au fost achiziționate pentru un client în perioada concretă	Număr titluri achiziționate în perioada concretă / număr total clienți
Exemplare adăugate stocului per client	Indică în câte exemplare, în medie, a fost achiziționat fiecare titlu	Număr exemplare achiziționate în perioada concretă / număr total clienți
Exemplare adăugate stocului per titluri adăugate	Indică rata de viață a colecției. Cu cât cifra acestui indicator este mai mare, cu atât colecția la care se referă este mai învechită. La nivel de IFLA în calitate de indiciu pozitiv este acceptată cifra 7 – 10 ani.	Număr exemplare adăugate / număr titluri adăugate
Rata de înnoire a stocului		Număr exemplare în stoc / număr exemplare adăugate stocului
Timp mediu de prelucrare a documentelor	Acest indicator evaluează eficiența algoritmului de prelucrare a documentului în raport cu viteza. Indică numărul mediu de zile dintre momentul în care un	Măsurări statistice

	document ajunge la DIB și cel în care el devine disponibil pentru client (în general, așezat la raft).	
--	--	--

În loc de concluzii

Indicatorii de performanță DIB sunt parte integrantă a rapoartelor anuale DIB (anexa nr. 1), servind drept instrumente pentru evaluarea, elaborarea studiilor analitico-sintetice privind funcționarea instituției. IP au fost utilizați efectiv (dar și apreciați) în procesul de audit la ULIM pentru obținerea Certificatului de Calitate al Companiei ALL CERT Systems, specializată în certificarea sistemelor de management integrate sau individuale.

În scopul continuității subiectului de cercetare autorul intenționează un studiu comparat al indicatorilor de performanță ai bibliotecilor universitare (la momentul prezentei comunicări fiind accesibili numai IP ai Bibliotecii Științifice a US „A. Russo”, Bălți). Realizarea studiului comparat este dificilă, la părerea autorului, din două considerente principale: lipsa transparenței privind IP (acces dificil, lipsa reacției managerilor la solicitări, disponibilitate pe pagina WEB etc.); ne-utilizarea la scară largă de către biblioteci, inclusiv universitare, a IP.

Experiența DIB la capitolul „indicatori de performanță” confirmă indispensabilitatea acestora pentru procesul de servire informațional-bibliotecară a comunității universitare.

Referințe bibliografice:

1. Centrul de Instruire Continuă a Bibliotecarilor „Școala de Biblioteconomie din Moldova”: realizări și perspective. Ch., 2006. 11 p.
2. Indicatorii de performanță pentru Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM . In: Codex DIB: la 1 ian. 2007. Ch., 2007, P. 20-23. ISBN 978-9975-101-08-0
3. Informare și Documentare. Indicatori de performanță pentru biblioteci: SM SR ISO 11620:2005. In: Standarde naționale referitoare la biblioteconomie, informare, documentare. Ch., 2007, P. 247-309.

TEHNICI ȘI TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE: DIRIJAREA FENOMENULUI

Veronica Ghețu

"Lumea informației este lumea cunoașterii, lumea de mâine, un viitor pentru care lucrează deja milioane de oameni și în care vor trăi miliarde de oameni. Cele mai multe soluții pentru a apropia, nu pentru a împăca, nevoile cu resursele și aspirațiile cu posibilitățile urmează încă a fi găsite. Dar provocarea este imensă și, abia acum, se ridică la măsura adevăratului potențial al minții omenești. Ce profesie și-ar putea permite să rămână deoparte?"
Ion Stoica (5)

The article reflects the stages of implementing of informational techniques and technologies in the Library&Information Department. Here are presented the organizational and logistic aspects. One of the principal of Library&Information Department purpose is the normalization of professional activity.

Informația și accesul la informație reprezintă o condiție esențială a progresului. Se poate spune că informația a devenit plămânul societății, fără de care ne-am cufunda în sufocare și întuneric.

Informația a revoluționat modul de gândire, a adus modificări majore în însăși existența societății, a schimbat toate activitățile, relațiile și legăturile dintre ele. Fluxul informațiilor a devenit tot mai dinamic și odată cu introducerea calculatoarelor a necesitat existența unor activități de organizare informațională, a unei planificări a informației și, prin urmare, a unui management informațional. S-au creat noi profesii legate de transferul de informații, iar biblioteca a devenit un "spațiu tehnologic", o importantă structură infodocumentară.

Consumatorii de informație solicită tot mai mult lărgirea spectrului informațional; informațiile devin tot mai complexe, mai condensate. Pornind doar de la aceasta ipoteză, fundamentată pe cerințele utilizatorilor, de la numărul lor crescând exponențial într-un timp foarte scurt, de la unele aspecte ale managementului de bibliotecă, conchidem asupra necesității de implicație biunivocă: biblioteca modernă trebuie să-și reconsidere "conceptele și competențele, mijloacele și modalitățile de acțiune" (3).

Automatizarea proceselor funcționale în activitatea Bibliotecii ULIM a fost inițiată în **anul 1995**. Tot în acest an a început procesul de informatizare a serviciilor bibliotecii universitare. Primii pași țin de aplicarea programelor Word, Excel (culegerea, machetarea și elaborarea buletinelor lunare „Întrări noi în colecțiile Bibliotecii ULIM” etc.). La acel moment Biblioteca dispunea de 2 calculatoare și 2 imprimante.

Odată cu implementarea în **anul 1999** a proiectului „Automatizarea Bibliotecii Universității Libere Internaționale din Moldova”, sprijinit financiar de către Fundația SOROS Moldova și ULIM, a luat start o nouă etapă în informatizarea Bibliotecii.

În anul 1999 au fost achiziționate un Server Pentium II și 4 stații de lucru. Tot în acest an a fost creată și prima rețea locală de automatizare a proceselor de bibliotecă, utilizând sistemul integrat de bibliotecă TINLIB. Eforturi deosebite în această perioadă au fost concentrate pentru implementarea modului Catalogare, evidențind în acest sens două etape principale: prelucrarea intrărilor curente (cu 1 iunie 1999), retro-conversia catalogului general tradițional (a se vedea tabelul nr. 1).

În luna noiembrie a aceluiași an, Biblioteca a fost conectată la rețeaua Internet, iar în decembrie a fost elaborată și lansată prima versiune a Paginii Web a Bibliotecii ULIM. Astfel, biblioteca a lărgit aria difuzării informației despre serviciile oferite utilizatorilor, făcând posibilă accesarea de către studenți și cadrele didactice a celor mai noi date și informații în domeniile de interes, adrese utile etc.

În anul 2000 activitatea informațională a Bibliotecii ULIM a fost orientată spre facilitarea accesului la informații și documente, amplificând munca de promovare a deprinderilor pentru utilizarea tehnicilor noi de către bibliotecari și clienți (cursuri de inițiere, consultații individuale etc.). Anul 2000 a fost unul de bază pentru crearea catalogului electronic al Bibliotecii ULIM. Paralel cu înregistrarea intrărilor noi, erau efectuate și alte operații: înregistrări ale intrărilor din anii precedenți; corectarea erorilor în catalogul general; unificarea completării câmpurilor soft-ului și prezentării vedetelor de subiect (a se vedea tabelul nr.1). În aceste procese erau implicate serviciile: catalogarea și clasificarea colecțiilor, informare bibliografică și documentară, completarea și evidența colecțiilor.

Tot în anul 2000 an s-a purces la tipărirea barcodeurilor (conform Registrului de Inventar), și a procesului de barcodare a fondului, în special a intrărilor noi și a colecției Sălii de Lectură nr.1.

La fel, a fost implementată versiunea 300 a programului TINLIB, a fost testat Modulul Circulație prin constituirea bazei de date a cititorilor. Această operație, pe de o parte, era orientată pentru a spori viteza de identificare a utilizatorilor în baza de date, iar pe de altă parte, pentru a evita, odată cu barcodarea publicațiilor, posibilele confuzii sau neclarități privind împrumutul documentelor.

În același an, Biblioteca ULIM a oferit accesul la baza de date a edițiilor periodice pe suport electronic EBSCO, care includea informații referitor la circa 5 mii titluri reviste .

Implementarea noilor tehnici și tehnologii a influențat politica și procesul de dezvoltare a colecțiilor bibliotecii, de acces la acestea, procesele operaționale, managementul de bibliotecă, utilizarea informației în spațiile funcționale și în afara acestora.

Anul 2001 poate fi numit anul „tehnologiilor și tehnicilor informaționale” la DIB. Este vorba, în primul rând, despre îmbogățirea patrimoniului material-tehnic al DIB grație alocărilor din cadrul proiectului internațional Tempus-Tacis „Library Training in Moldova”

În prima decadă a anului 2001, odată cu re-amplasarea spațiilor funcționale ale DIB, a fost lărgită considerabil rețeaua internă: de la 5 la 12 stații de lucru pentru personal și 6 stații de lucru (OPAC) pentru cititori, toate funcționând în spațiile Sălii Polivalente de Lectură Nr 2, et.6.

Dacă în anul 2000 baza de date EBSCO putea fi accesată numai la un singur post de lucru, în anul 2001 accesul utilizatorilor la aceasta era posibil prin 6 stații de lucru, inclusiv OPAC, și la un post de lucru în cadrul Centrului de Informare și Documentare ULIM.

O altă realizare a anului ține de achiziționarea și asigurarea accesului utilizatorilor la baza de date „Moldova Actuală” (actele și codurile normative ale RM).

Anul 2002 continuă să fie marcat ca an al „tehnicilor informaționale și de comunicare” la DIB. În funcție de exigențele crescânde ale utilizatorilor, la 16 aprilie 2002 la Universitate a fost inaugurată Mediateca ULIM – unitate de structură componentă a DIB. Având o structură complexă, mediateca oferea clienților acces la 100 stații de lucru conectate în rețea; din acestea - 81 conectate la Internet; echipament audio-video; imprimante; o colecție CD-Rom-uri; casete video, audio etc.

În vara anului 2002, a fost lărgită rețeaua locală, fiind conectate încă 5 stații de lucru – 2 stații pentru bibliotecari și 3 stații (OPAC) pentru cititori (în Sala de Lectură Nr 1, et. 5). Acest lucru a

contribuit la facilitarea accesului la catalogul electronic și utilizării documentelor ne-tradiționale (baza de date EBSCO, Moldova Actuală).

Crearea bazei de date locale (catalogul electronic) a fost pe parcursul acestor ani activitatea primordială pentru DIB. La formarea și redactarea bazei de date în regim automatizat și-au dat concursul serviciile: DEPASIR, Informare Bibliografică și Documentară și Automatizare (începând cu anul 2007 – *Centru de Resurse Electronice și Tehnologii Informaționale*). E de specificat concentrarea eforturilor pentru prelucrarea retrospectivă a documentelor – retro-conversie, asigurarea calității și aplicarea unor principii unice în crearea bazei de date locale (inițierea fișierului de autoritate ULIM, instrumente – tezaur, descrierea analitică a culegerilor etc.). OPAC-ul rămâne a fi oglinda tuturor documentelor purtătoare de informație, dar să exprime și să răspundă nevoilor reale ale utilizatorilor. (a se vedea Tabelul 1)

Tabel 1
Statistici privind completarea catalogului electronic al DIB

Gen înregistr.	Anul 2000 (titl.)	Anul 2001 (titl.)	Anul 2002 (titl.)	Anul 2003 (titl.)	Anul 2004 (titl.)	Anul 2005 (titl.)	Anul 2006 (titl.)	Anul 2007 (titl.)	1 ian. 2008
Cărți	3.694	2.678	2.498	3.677	1.724	2.205	2.292	1.350	21.066
Articole	904	631	814	701	422	227	337	1.791	4.553
Seriale	88	83	67	137	80	70	65	70	884
CD, DVD, AV	-	-	-	-	16	59	33	100	208
Total	4.626	3.392	3.379	4.515	2.242	2.561	2.727	3.311	26.753

Alte achiziții valoroase în anul 2002, care au avut loc grație alocărilor din cadrul Proiectului Internațional Tempus-Tacis - laminator, termobinder.

În anul 2002 serviciul Automatizare (în persoana subsemnatei) a obținut un grant din partea Consiliului pentru Cercetare și Schimb Internațional (IREX) al Departamentului de Stat al SUA. Obiectivele proiectului s-au axat asupra eficientizării utilizării resurselor Internet; dezvoltării paginii WEB a DIB; asigurării accesului la catalogul on-line din pagina Web. Drept impact a fost reactualizat conținutul și modificat design-ul, stilul paginii, a fost plasat catalogul electronic pe pagina Web (1).

Anii 2003-2005 se evidențiază prin accelerarea schimbărilor și impunerii fenomenului „edificarea societății informaționale”. Evoluția permanentă a tehnologiilor, interconectarea mondială a cunoștințelor – este din ce în ce mai efemeră. Implicarea în consorțiul național eFLDirect Moldova în vederea accesului la baze de date electronice; în cadrul Programului INTAS-PERI, facilitând accesul on-line la o serie de baze științifice, conturează și mai mult necesitatea crescândă a utilizării tehnicilor informaționale noi. Resursele Internet sunt tot mai solicitate datorita caracterului de actualitate a informației.

În anul 2006 serviciul Automatizare a investit eforturi considerabile pentru ținerea la zi a paginii WEB DIB (informații actuale, reflectarea activității reprezentative a DIB), pentru utilizarea potențialului informațional și promoțional al acesteia. E de menționat utilizarea eficientă a paginii Web în scopul prestării serviciilor informaționale de referințe on-line (expoziții on-line, informații gen „Întreb@bibliotecarul”, e-buletine informaționale etc). Numărul accesărilor paginii web DIB a crescut în anul 2007, constituind 15.456 (cu 162 mai multe versus 2006).

În anii de referință au fost depuse eforturi considerabile privind întreținerea echipamentului tehnic disponibil, îmbunătățirea relațiilor cu furnizorii; activități de autogestiune; asigurarea cu resurse umane etc.

În anul 2007 a avut loc re-așezarea organizațională a serviciului Automatizare, acesta îmbinând formula combinată „*resurse electronice*” + „*tehnologii informaționale*”. Drept urmare este constituit Centrul de Resurse Electronice și Tehnologii Informaționale, pro acestei schimbări fiind aduse următoarele argumente: automatizarea propriu-zisă a proceselor funcționale și a serviciilor prestate a fost efectuată; în perspectivă orientarea prioritară DIB ține de amplificarea logistică și cantitativă a resurselor electronice, diversificarea serviciilor în sprijinul comunității universitare prin intermediul noilor tehnici, amplificarea potențialului tehnic al parcului de echipament, lărgirea cercului de programe informaționale utilizate etc. În prezent pentru DIB întrebarea esențială este „Cum să ne îmbogățim (informațional, documentar) prin tehnologii și tehnici?” vizavi de „Ce să automatizăm?”.

La 1 ianuarie 2008 patrimoniul tehnic al DIB includea: computere – 29 (în Mediateca ULIM – 100 computere); server – 3; imprimante – 8; xerox – 2; scanner – 2; fax – 1; proiector digital – 1; laminator – 1; binder – 1 și alt echipament. În anul 2006 au fost

instalate 5 camere-video în Sala Polivalentă de Lectură nr. 2. DIB a contribuit la implementarea noilor tehnici în procesul de predare, utilizând echipamentul performant disponibil (inclusiv pentru predarea cursului opțional „*Bazele culturii informaționale*”).

Implementarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale a plasat în centrul atenției diversificarea serviciilor în sprijinul comunității universitare, sporirea vitezei de regăsire și redare a informației deținute, îmbogățirea calității serviciilor. Utilizatorul are nevoie de mai multă educație informațională și de mai mult ajutor calificat, se susține în publicațiile de specialitate (3;4). În acest sens în cadrul cursului „Bazele culturii informaționale” studenții au exersat prin intermediul paginii web DIB, a ULIM, căpătând deprinderi de utilizare a serviciilor informaționale on-line. Studenții anului I au fost instruiți și pentru utilizarea eficientă a bazei universitare didactice [//ftp.ulim.md](http://ftp.ulim.md) (informația fiind stocată și pe CD-Rom în colecția „e-Portofolii educaționale ale cadrelor didactice ULIM”).

Procesul de informatizare a scos în evidență faptul, ca o bibliotecă informatizată trebuie să facă un salt cantitativ, dar și calitativ, în crearea și definitivarea resurselor electronice.

Conform „Direcțiilor strategice de activitate ale DIB 2006-2010” se urmărește realizarea mai multor obiective strategice:

- modernizarea echipamentului tehnic, deținut de DIB;
- asigurarea financiară a întreținerii, a modificărilor tehnice a soft-ului de bibliotecă;
- asigurarea funcționalității modulelor soft-ului de bibliotecă. Procurarea și instalarea modulului TINREAD;
- procurarea și instalarea modulului TINREAD (catalog electronic în acces Internet);
- lărgirea accesului la informație prin implementarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale (baze de date locale și externe);
- crearea Bibliotecii electronice ULIM (în colaborare cu structurile specializate universitare);
- participarea și implicarea activă în crearea Sistemului Integrat Informațional al Bibliotecilor din Moldova (SIBIMOL) (2).

În contextul aderării Republicii Moldova la Procesul de la Bologna, schimbărilor în cadrul sistemului educațional, diversificarea suporturilor educaționale oferite de biblioteca universitară este primordială. Cuplarea la noile tehnologii informaționale - acesta este scopul primordial al Departamentului Informațional Biblioteconomic

(dezvoltarea colecțiilor de documente electronice – acces sporit la reviste și cărți on-line, la baze de date, dar și deținerea echipamentului modern pentru dirijarea fenomenului.

Informatizarea are impact asupra patrimoniului bibliotecii (colecțiile de documente), asupra proceselor operaționale (toate activitățile de bibliotecă), asupra managementului de bibliotecă și asupra consumatorilor de informație. Ea aduce o optimizare a procesului informațional, o lărgire ne-bănuită a surselor de informare și implicit a serviciilor oferite. Investiția pentru informatizarea bibliotecii este justificată de eficiența desfășurării activităților și de gradul sporit de satisfacere a nevoii de informare.

Este important să ținem cont de faptul, că succesul în viitor va putea fi determinat de cât de bine managerii instituțiilor bibliotecare vor ști să aleagă angajații potriviți, care să se adapteze repede schimbărilor și culturii organizaționale și care „vor face casă bună” cu tehnologia.

Referințe bibliografice:

1. Corghenci, L., Ghețu, V. Departamentul Informational-Biblioteconomic ULIM: modelarea viitorului, analiza prezentului, interpretarea trecutului (1992 - 2002). Ch., 2002. p. 16-19.
2. Direcții strategice de activitate 2006-2010. Dep. Inf. Biblioteconomic ULIM. Ch., 2006. 24 p.
3. Miche, Jean, Marinescu, Nicoleta, Ianuș, Mariana. Formarea în societatea informației, societate în formare [On-line]. [București]: Astel Design, 2000. [citată la 12.12.2007]. Accesibil pe Internet: <URL: <http://biblioteca.euroweb.ro/bibltec.htm>> .
4. Stoica, Ion. Contribuții la studiul managementului în structurile infodocumentare (XXIII). In: Biblioteca, 2000, nr.11/12, p. 342-343.
5. Stoica, Ion. Criza în structurile infodocumentare. Constanta: Ex Ponto, 2001, p. 61

POLITICA DE DEZVOLTARE A RESURSELOR DOCUMENTARE ȘI INFORMAȚIONALE: REFLECȚII CONCEPTUALE ȘI IMPLEMENTĂRI

Tatiana Levința

The library collections are the base of its activity. The author underlines the following development stages of Library&Information Department collections: initial constitution and development (1992 - 1994 period); organizational and functional stability (1995 - 1996 period); development of informational and librarian activity (1997 – 1999 period); the stage of organizational-functional reforms and changes (2000 till now). The document “The development policy of documental and informational resources” is rigorously examined.

Conceptul de dezvoltare a colecțiilor a pătruns în teoria biblioteconomică europeană din biblioteconomia americană, incluzând în sine procesul de dezvoltare și actualizare a colecțiilor unei biblioteci prin achiziție și eliminare (2, p. 174).

Constituirea, organizarea și dezvoltarea colecțiilor unei biblioteci a reprezentat permanent una din problemele de bază a acesteia, fiind totodată și una din sarcinile cheie în activitatea de bibliotecă. Îndeplinirea acestei sarcini include în sine următoarele principii strategice:

- libertatea bibliotecarului în luarea deciziei privind întrebarea „ce achiziționăm?”;
- satisfacerea cerințelor informațional-documentare a beneficiarilor;
- elaborarea unei politici de dezvoltare a colecției.

Dezvoltarea colecției DIB în timp

Biblioteca Universității Libere Internaționale din Moldova (actualmente Departamentul Informațional Biblioteconomic) a fost fondată în anul 1992, odată cu constituirea primei instituții a învățământului superior de alternativă din Republica Moldova.

Constituită ca o structură universitară modernă, fiind nemijlocit implicată în toate procesele de dezvoltare a universității, Biblioteca Universitară oferă o gamă largă de servicii informațional-biblioteclare. Acestea vin în sprijinul procesului didactic, de cercetare și investigare, de dezvoltare generală etc. Analiza dezvoltării colecțiilor DIB ne permite să evidențiem următoarele etape de formare a acestora:

I-a etapă - etapa de constituire și dezvoltare inițială (anii 1992-1994). Este etapa care a fundamentat diversele activități, specifice unei biblioteci universitare. Eficacitatea oricărui proces informațional-biblioteconomic este în proporție directă cu conținutul și organizarea resurselor documentare - această poziție a fost conștientizată și acceptată, evident, atât de către echipa DIB din acea perioadă, cât și de către Fondator. Anume în această perioadă, după cum atestă arhiva DIB, au fost efectuate cele mai reprezentative investiții materiale și financiare pentru dezvoltarea colecțiilor.

Eforturile conducerii Bibliotecii, erau orientate prioritar pentru formarea unei colecții de documente relevantă procesului educațional universitar. Astfel, a fost efectuată o muncă esențială în direcția **dotării lectoratelor**, aceasta fiind de fapt orientarea de bază a activității informațional-bibliotecare la prima etapă. Eficiența procesului, în mare parte, a fost determinată de conlucrarea permanentă cu unitățile de structură universitare: departamente, catedre, secția Studii etc.

Este important, că în procesul de dezvoltare a colecțiilor a fost acceptat principiul de anticipare a schimbărilor din planurile de studiu (implementarea noilor specialități, a noilor discipline de studiu), urmare fiind satisfacerea maximă a necesităților informațional-bibliotecare.

Procesul de achiziții este considerat un proces creativ, implicând contribuțiile tuturor factorilor interesați: studenți, profesori, colaboratori ai DIB.

În cadrul primei etape o atenție deosebită a fost acordată completării cu documente didactice, de referințe, științifice. În acest sens au fost folosite diverse surse de completare, între care: alocațiile financiare ale administrației Universității, intrări prin proiecte și programe, donații ale ambasadelor acreditate la Chișinău, ale organizațiilor non-guvernamentale, ale persoanelor individuale.

Pentru etapa dată este caracteristică și diversitatea mijloacelor, utilizate în scopul dezvoltării colecțiilor de documente. Astfel, au fost investite resurse și acțiuni de amploare: deplasări în scopul achizițiilor de carte din România, Rusia, alte țări; activități de fundraising. Spre exemplu (conform Raportului de activitate a bibliotecii pentru anul de studii 1993-1994), primele loturi de carte, venite la ULIM din partea Fundației SOROS, au completat colecțiile cu mai mult de 5.000 exemplare / 2.500 titluri de manuale, majoritatea editate în România (buget grant -10.000 USD).

Menționăm și contribuția Ministerului Învățământului în sprijinul completării fondului de carte a primei instituții de învățământ superior de alternativă – circa 6 000 volume intrări.

Analiza structurii colecțiilor după limbi reliefează următoarele situații. Deoarece procesul educațional universitar prevedea predarea cursurilor inclusiv în limbile rusă, engleză și franceză, au fost achiziționate loturi importante de carte în limbile solicitate. Astfel, achiziții reprezentative (peste 3 000 volume) au fost efectuate în Federația Rusă, practic pentru majoritatea specialităților universitare. Circa 1000 de exemplare cărți au fost donate Bibliotecii de către Fondul Internațional de Carte din SUA și Canada (domenii: economie, medicină, drept), astfel completându-se fondul cu literatură în limba engleză.

Putem conchide, că primii ani de activitate ai Bibliotecii ULIM au fost anii de concentrare prioritară pentru formarea unei colecții reprezentative de documente în funcție de curriculum-ul universitar.

Etapa statornicirii organizațională și funcțională a bibliotecii (anii 1995-1996) este caracterizată prin activitățile ce țin de aprobarea și implementarea noului Regulament de organizare și funcționare a Bibliotecii (ordinul nr. 18 din 29.01.1996 al Rectorului ULIM "Despre reșezarea organizațional – funcțională a Bibliotecii).

Referindu-ne la această perioadă din punct de vedere al dezvoltării colecțiilor, putem menționa, că odată cu transferul bibliotecii în încăperi noi și crearea a noi săli și noi spații pentru serviciile funcționale (inaugurarea SL nr.1, constituirea sălii de referințe), s-au creat și condiții benefice pentru constituirea unor noi colecții. Astfel, au fost constituite colecțiile: „Biblioteca de Referințe”, „Biblioteca de biblioteconomie, informare și documentare”, „Valori bibliofile”, Disertații și autoreferate.

În acest context este cazul de menționat participarea Bibliotecii ULIM în programul „Textbook delivery to CEE Law School”, acoperit financiar de către Constituțional Legislative Policy Institute. Prin intermediul proiectului colecțiile au fost îmbogățite cu un lot de carte juridică (42, titluri, 721 exemplare) în limba franceză și engleză, ce a susținut documentar predarea disciplinelor de profil în limbile menționate.

Etapa modernizării activității informațional–bibliotecare (anii 1997-1999) a continuat tendința extinderii fondului de documente în limbile străine, aceasta fiind activitatea prioritară (în funcție de planul universitar de studii). În cadrul aceluiași program (o

altă tranșă) „Textbook delivery to CEE Law School” au fost achiziționate cărți din domeniul istoriei și relațiilor internaționale.

Tot în acest scop au fost amplificate relațiile de colaborare cu ambasadele și consulatele diferitor țări (SUA, Marea Britanie, Germania, Austria, Franța etc), instituții și organizații non-guvernamentale (Alianța Franceză din Moldova, Fundația Soros Moldova etc.).

Proiectele și programele naționale și internaționale (spre exemplu, demararea Proiectului Tempus Tacis „Library Training in Moldova”, „Megaproiectul Pușkin” etc) au contribuit în scurt timp la completarea fondului bibliotecii cu materiale tradiționale și multimedia.

Conform raportului de activitate a DIB pentru anul 1999, la capitolul dezvoltarea colecțiilor sunt stipulate următoarele realizări:

- diversificarea surselor și modalităților de achiziționare a publicațiilor;
- implicarea în proiecte naționale de achiziții de carte, seriale și publicații electronice;
- sporirea cotei dotării lectoratelor ;
- constituirea unei colecții exhaustive a colecției Depozitului Legal ULIM.

Dat fiind unicitatea colecției „Depozit Legal ULIM” vom reliefa doar câteva momente. Colecția Depozit Legal (DL ULIM) este parte componentă a colecțiilor DIB și constituie una din sursele de creștere a fondurilor. Ea este constituită în baza prevederilor ordinului nr.10 din 2.02.2000 al Rectorului ULIM, conform reglementărilor biblioteconomice în scopul:

- completării exhaustive cu documente, ce formează patrimoniul universitar;
- păstrării și conservării fondului documentar și informațional ULIM;
- asigurării controlului științifico-bibliografic în universitate;
- servește la ținerea evidenței statistice generale a documentelor editate de Complexul Editorial ULIM sau prin responsabilitatea Universității;
- alcătuirii cataloagelor cumulative;
- constituirii fondurilor locale de documente;
- satisfacerii mai depline a cerințelor de informare și de lectură a cititorilor;

Constituirea colecției DL ULIM este rezultatul implementării unei prevederi instituționalizate, ce reglementează recepționarea

obligatorie de către DIB, a unui exemplar de document, reprezentând întreaga producție editorială tipărită, fotografiată sau înregistrată la CE ULIM, precum și prin responsabilitatea Universității.

Tot în acest an a demarat procesul de implementare a soft-ului integrat de bibliotecă TINLIB, care a adus mari schimbări în munca personalului implicat în activitățile de dezvoltare a colecțiilor.

Etapa reformelor și schimbărilor organizațional - funcționale (anii 2000-2002). Un eveniment de importanță majoră îl constituie elaborarea și aprobarea (ulterior – implementarea) documentului reglator "**Politica DIB de dezvoltare a resurselor documentare și informaționale**" (5). Documentul determină și reglementează procesul de dezvoltare a colecțiilor DIB: achiziționarea documentelor în diferite limbi și pe diferite suporturi, obiectivele și criteriile de selecție, normele și nivelurile de completare, numărul optim de exemplare pentru ansamblul colecțiilor. Politica DIB a fost elaborată în baza „Legii cu privire la biblioteci” (nr. 287 –XIII din 16.XI.1994), „Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a bibliotecilor instituțiilor de învățământ superior” (aprobat prin hotărârea nr. 7.4/6 din 7 mai 2002 a Colegiului Ministerului Educației din Republica Moldova), „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea procesului didactic” (aprobat de către Rectorul ULIM la 9 iunie 2000), „Regulamentului de organizare și funcționare a Departamentului Informațional-Biblioteconomic ULIM” (aprobat prin ordinul nr. 53 din 29 mai 2001 al Rectorului ULIM). „Politica DIB de dezvoltare a resurselor documentare și informaționale” va fi revizuită în funcție de schimbările curriculum-ului procesului educațional ULIM, intereselor documentar-informaționale ale utilizatorilor DIB, bazându-se pe analiza fondurilor existente. Dintre funcțiile Politicii menționăm: asigurarea transparenței în scopurile și dezvoltarea colecțiilor; informare despre prioritățile dezvoltării; amplificarea corelației cu prioritățile organizaționale; stabilirea unor standarde de includere și excludere etc.

Anul aprobării acestui document – **anul 2002** – a constituit un punct de reorientare în implementarea principiilor manageriale de dezvoltare a resurselor documentare și informaționale. Sarcina principală fiind reglementarea procesului de dezvoltare a colecțiilor DIB, eforturi deosebite au fost concentrate pentru:

- orientarea prioritară a structurii și componenței colecțiilor de documente în sprijinul procesului educațional universitar ;
- utilizarea obiectivelor și criteriilor de selecție a intrărilor ;

- normele și nivelurile de completare (numărul optim de exemplare pentru ansamblul colecțiilor) ;
- diversificarea surselor de completare;
- cooperarea și colaborarea în dezvoltarea colecțiilor;
- stabilirea nivelurilor de păstrare și a duratei de utilizare a documentelor;
- eliminarea și înlocuirea documentelor.
- Urmează câteva analize statistice comparate privind dezvoltarea colecțiilor DIB:

Indicatori de performanță privind dezvoltarea resurselor DIB

Indicator	2004 ex./tit.	2005 ex./tit.	2006 ex./tit.	2007 ex./tit.
Colecții per client	24.7/4.9	22,3 / 4,5	19,1 / 3,9	20 / 4
Achiziții per client	1.2/0.3	0,8 / 0,2	0,4 / 0,2	05 / 0,2
Exemplare adăugate stocului per titluri adăugate	4.8 ex.	3,1 ex.	2,6 ex.	2,4 ex.
Rata de înnoire a colecției	21 ani	29 ani	44 ani	39 ani

Intrări în colecțiile DIB

Etape de dezvoltare DIB	Nr. ex	Nr. tit.	Valoarea /lei
1992-1996	31404	-	127388
1995-1996	25166	-	231758
1997-1999	28249	6517	314952
2000-2002	16608	5288	558080
2003-prezent	15967	5113	591049

Tabelul ce urmează specifică, că sursa principală de completare pe parcursul existenței bibliotecii a fost alocațiile financiare ale administrației ULIM (de ex.: 41% din achizițiile de documente ale anului 2006), ele fiind preponderent orientate pentru abonarea seriabilelor, recepționarea publicațiilor editate prin intermediul Centrului Editorial ULIM, achiziții curente.

Surse de completare a colecțiilor DIB

Sursa de completare	2004 ex. / tit.	2005 ex. / tit.	2006 ex. / tit.	2007 ex. / tit.
Achiziții ULIM	3834 / 400	1097 / 397	1085 / 151	1172 / 344
Donații proiecte, granturi	1353 / 545	2541 / 658	1296 / 661	1689 / 739
Schimb de carte	21 / 20	85 / 75		78 / 60

Dezvoltarea colecțiilor necesită investiții permanente. În acest sens este necesar de menționat următoarele priorități:

- amplificarea achizițiilor curente;
- eficientizarea schimbului de documente;
- folosirea partajată a resurselor.

Referințe bibliografice:

1. Departamentul Informațional Biblioteconomic: modelarea viitorului, analiza prezentului, interpretarea trecutului: 1992-2002. Ch., 2002. 32 p.
2. Dezvoltarea colecțiilor: curs elementar de biblioteconomie. In: Biblioteca, 2006, Nr 6, p. 151-154.
3. Direcții strategice de activitate 2002-200. Dep. Inf. Biblioteconomic ULIM. Ch., 2001. 20 p.
4. Direcții strategice de activitate 2006-2010. Dep. Inf. Biblioteconomic ULIM. Ch., 2006. 24 p.
5. Politica de dezvoltare a resurselor documentare și informaționale. In: Codex DIB: la 1 oct. 2007. Ch.: ULIM, 2007, p. 40-45. ISBN 978-9975-101-08-0.
6. Raport de activitate 1999 / Dep. Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2000. 65 p.
7. Raport de activitate 2005 / Dep. Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2006. 63 p.
8. Raport de activitate 2006 / Dep. Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2007. 65 p.

INSTRUMENTE DE INFORMARE ASUPRA COLECȚIILOR DIB: SCHIMBĂRI FUNCȚIONALE ȘI ORGANIZAȚIONALE

Svetlana Cîrlan

The article reflects the impact of informational tools system with Library&Information Department. At present, this system comprises: the electronic catalogue (with on-line access from all the internal functional spaces of University through the local network); the general alphabetic catalogue (with traditional use service); the catalogue of professorial stuff publications from ULIM; the catalogue "ULIM: present and perspectives", "Documents with autographs in the collection of Library&Information Department".

Instrumentele de informare ale unei biblioteci sunt componentele de bază în prelucrarea, selectarea, investigarea și utilizarea informației. Acestea au o importanță majoră atât pentru bibliotecar, cât și pentru oricare beneficiar al bibliotecii.

Cunoaștem cu toții expresia: „Spune-mi cine ti-e prieten ca sa-ți spun cine ești tu”. Parafrazând expresia, putem afirma și despre bibliotecă: sistemul de informare al bibliotecii și modul de funcționare al acestuia reflectă rolul și importanța bibliotecii pentru utilizator.

Căile de informare primare ale oricărei biblioteci sunt cataloagele, fișierele, indicii, sistemul de relaționare între colecții etc., atât cele tradiționale, cât și automatizate. Respectiv, primele persoane care influențează și definesc activitatea de creare, dezvoltare, utilizare și difuzare a informației, deținute de bibliotecă, sunt angajații serviciilor (oficiilor) de Catalogare, Clasificare și Bibliografie.

În prezenta comunicare este reliefat succint traseul istoric, mai amar sau mai dulce, pe care l-a parcurs în decursul unui deceniu și jumătate Oficiul (serviciul) Catalogare și Clasificare, actual - oficiul „Prelucrarea Analitico-Sintetică a Resurselor Documentare și Informaționale (PASRDI). În activitatea oficiului pot fi evidențiate 4 etape, care descind, evident, din etapele de dezvoltare a DIB. Perioadele sunt determinate în funcție de mai mulți factori: economic, informațional, tehnologic, funcțional, specific de bibliotecă etc.

I-a etapă (1992-1999) - constituirea și direcționarea activităților de bibliotecă (copilărie);

a II-a etapă (1999-2002) – modernizare tehnologică (adolescență);

a III-a etapă (2002 – 2006) – statornicire, fundamentare (tinerețe);

a IV-a etapă (2006 – prezent) – progres/schimbări (maturitate).

Etapa 1-a. Caracteristica primei etape nu este integrală fără nominalizările de rigoare: V. Chitoroagă, ulterior - L. Corghenci, V. Ghețu – persoane, care au pus piatra de temelie a sistemului informațional al bibliotecii. Sistemul instrumentelor de informare DIB (SII) a luat naștere prin catalogul alfabetic de serviciu (constituit în anul 1992). În anul 1994 au fost inițiate instrumentele tradiționale ale colecțiilor Bibliotecii ULIM: catalogul alfabetic și sistematic publice. Cataloagele au fost organizate conform prevederilor generale de alcătuire și aranjare a informației. Activitățile și procesele de bază ale serviciului Catalogare și Clasificare constau în clasificarea documentelor, scrierea și tipărirea fișelor la mașina de dactilografiat. Dintre indicatorii statistici relevanți pentru această perioadă menționăm: în anul 1998 – clasificarea documentelor – 2 125 titluri; tipărirea - 9 250 de fișe.

În anul 1995 au fost organizate cataloagele speciale: "ULIM: prezent și perspective", "Publicații ale cadrelor didactice ULIM" și "Dotarea lectoratelor ULIM". De asemenea, în anul 1995 este elaborată concepția catalogului analitic sistematic și inițierea acestuia.

Etapa a 2-a, cea a tehnologiilor inovatoare, începe cu anul 1999. Acest an este marcat prin instalarea rețelei interne și inițierea aplicării modulului Catalogare a soft-ului de bibliotecă TINLIB. Odată cu introducerea noilor tehnologii de bibliotecă s-au diversificat procesele de prelucrare și utilizare a informației: descrierea bibliografică a documentelor în regim automatizat, diseminarea informației, redactarea bazei de date, imprimarea fișelor etc. Începând cu 1 iulie 1999 au fost conservate 3 cataloage publice: alfabetic, sistematic analitic și cel al documentelor oficiale.

La 1 ianuarie 2000 erau introduse în calculator 3.523 înregistrări bibliografice. În această perioadă nu se imprimau fișele de catalog, deoarece erau necesare intervenții în soft pentru aplicarea generatorului de Rapoarte.

Pe lângă inițierea catalogului electronic, în această perioadă sistemul de instrumente de informare includea în regim tradițional următoarele categorii:

- catalogul alfabetic general (de serviciu);
- catalogul sistematic public;
- catalogul publicațiilor cadrelor didactice;
- catalogul “ULIM: prezent și perspective”;
- catalogul autoreferatelor și disertațiilor;
- catalogul “Dotarea lectoratelor și deziderate”

În anul 2001 (conform raportului anual) baza de date a fost completată cu 2 678 titluri de cărți.

Etapa a 3-a. Cu 1 ianuarie 2002 a fost conservat catalogul sistematic public, din motivul lipsei de necesitate pentru utilizatori. Un instrument de investigare mult mai operativ și efectiv devine OPAC-ul. Crearea bazei de date locale în regim automatizat a scos în evidență necesitatea și punerea la dispoziția utilizatorilor catalogului electronic a „Ghid-ului utilizatorului” (alcătuitor – V. Ghețu). Ghidul avea scopul de a orienta și de a sprijini studenții (pas cu pas) în investigarea și utilizarea informației.

Odată cu diversificarea colecțiilor, implementarea noilor politici și concepții ale bibliotecii, în anul 2002 a fost constituit catalogul “Documente cu autografe în colecțiile DIB”, care este localizat în Centrul de Informare și Documentare a ULIM (fiind creată colecția cărților cu autografe).

În anul 2002 în structura DIB a fost constituită echipa de lucru pentru transferul informației bibliografice din format tradițional în cel electronic (pentru intrările de documente în anii 1992-1998). În componența echipei de lucru au fost incluși angajați ai serviciilor Completare, Catalogare și Clasificare și IBD. Activitatea echipei de lucru reprezintă o experiență inedită la părerea mea. Este vorba despre următoarele momente:

- elaborarea unei concepții flexibile de retro-conversie;
- organizarea rațională a procesului (divizarea introducerii în baza de date a informației de caracter bibliografic și localizare în colecțiile DIB etc.);
- utilizarea metodicilor și tehnicilor de lucru specifice (relaționare cu specificul profilului universitar – inițierea retro-conversiei de la domeniile prioritare ale ULIM: științe juridice și drept, științe economice; combinarea activității membrilor echipei cu realizarea obligațiunilor de serviciu de bază etc.);
- efectuarea retro-conversiei simultan cu procesul de introducere a informației asupra noilor intrări de documente, astfel fiind menținut echilibrul funcțional al procesului de catalogare și clasificare.

La finele anului 2002 a fost finisată retro-conversia la compartimentele 327, 34, 9 ale CZU.

În anul 2003 baza de date locală a fost completată cu 3.677 înregistrări, dintre care intrări noi – 2.273, retro-conversie – 1.404.

În această perioadă au funcționat aceleași categorii de cataloage tradiționale ca în perioada precedentă.

Anul 2004 se evidențiază prin începutul implementării versiunii 410 a soft-ului de bibliotecă TINLIB. În rezultat a crescut operativitatea și calitatea proceselor de catalogare. Urmare a acestui fapt în următorul an – 2005 - accentul a fost pus pe:

- achiziționarea instrumentelor de lucru a oficiului (tezaur, standarde, schimbări CZU etc.);
- revizuirea principiilor metodologice de prelucrare a informației (stabilirea unor rigori în selectarea vedetelor de subiect, crearea Comisiei de Catalogare și Clasificare a DIB);
- re-clasificarea detaliată a edițiilor din colecții;
- redactarea bazei de date.

În anul 2006 a fost inițiat Fișierul de Autoritate (autori persoane fizice) ULIM, acesta corespunzând cerințelor și prevederilor documentelor naționale coordonate. Fișierul de autoritate reprezintă potențialul științific și didactic al instituției. Ideea constituirii și implementarea Fișierului aparține oficiului PASRID și serviciului IBD. În prezent Fișierul de Autoritate ULIM reflectă circa 90 % din corpul profesoral-didactic universitar. Filosofia DIB în ținerea Fișierului de Autoritate este reflectată prin fraza: câștigi în potențial științific când se angajează o persoană în câmpul muncii, și pierzi - atunci când pleacă.

Ultima etapă (anul 2006 – prezent), numită cea a schimbărilor și a progresului, este determinată de noi implementări ale CZU, noi standarde și lucru activ cu Fișierul de Autoritate ULIM, La fel s-au depus eforturi deosebite privind implementarea modificărilor CZU pentru domeniile: management, educație, turism, științe sociale.

Pentru a confirma amploarea și complexitatea activității DIB la capitolul ținării instrumentelor de informare urmează câțiva indicatori statistici pentru anii 2005-2006:

Proces funcțional	2005	2006	2007
Clasificarea documentelor	629	780	1 077
Indexarea documentelor (atribuirea vedetelor de subiect)	2399	3565	6 706
Descrieri în regim automatizat	656	783	972
Tipărirea fișelor	1219	1318	1 357
Intercalarea fișelor în catalogul alfabetic de serviciu	1072	1214	1 225

În prezent sistemul instrumentelor de informare al DIB include: catalogul electronic; catalogul alfabetic general (de serviciu); catalogul publicațiilor cadrelor didactice ULIM; catalogul “ULIM: prezent și perspective”; catalogul “Documente cu autografe în colecțiile DIB”.

Concluzii: Cele expuse mai sus oglindesc traseul creării sistemului instrumentelor de informare al DIB, orientările, procesele și activitățile Serviciului Catalogare și Clasificare, în prezent PASRID.

Aparatul informativ al fiecărei biblioteci este creierul acesteia și dacă creierul este destul de intelectual orientat: axat spre diversitate, operativitate și calitate – Biblioteca își îndeplinește pe deplin misiunea și rolul ei în comunitate.

Referințe bibliografice:

1. Departamentul Informațional Biblioteconomic: modelarea viitorului, analiza prezentului, interpretarea trecutului: 1992-2002. Ch., 2002. 32 p.
2. Raport de activitate 2005 / Dep. Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2005. 63 p.
3. Raport de activitate 2006 / Dep. Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2007. 65 p.

ACTIVITATEA BIBLIOGRAFICĂ ÎN CADRUL BIBLIOTECII UNIVERSITARE: CAZUL DIB

Tatiana Kalguşkin

The material contains syntheses and analyses on main information directions of activities: reference collections development; informing instruments evidence on Library&Information Department collections; informational services offered for support the educational process; bibliographic works elaborations. In the last year, Library&Information Department is concentrated on the on-line informational services diversification.

Prin activitatea bibliografică se înțelege „totalitatea activităților de identificare și descriere bibliografică a documentelor”, activităților practice care asigură pregătirea, difuzarea și utilizarea informației bibliografice” (1, p.18). Din acest punct de vedere serviciul bibliografic, ca unitate de structură funcțională, prezintă o verigă de bază a bibliotecii universitare, având drept scop asigurarea informațională a procesului didactic și științific universitar.

Cum a evoluat în timp acest serviciu funcțional al DIB? Care este specificul activității bibliografice la ULIM ? Ce servicii sunt oferite comunității universitare?

Este important să menționăm, că serviciile de referințe au început a fi prestate chiar din momentul fondării Bibliotecii ULIM, adică din anul 1992. Chiar fiind lipsă serviciul specializat, utilizatorii bibliotecii universitare erau serviții din punct de vedere informațional, oferindu-li-se informații tematice, factografice etc. În această perioadă studenții și cadrele didactice erau serviții preponderent în regim de „cerere – ofertă”.

În anul 1993 încep lucrările de inițiere a instrumentelor informaționale tradiționale asupra colecțiilor Bibliotecii – cataloagele alfabetic și sistematic. Orientându-se pentru diversificarea acestora, în anul 1995 sunt constituite primele cataloage speciale ale DIB: „ULIM: prezent și perspective”, „Publicații ale cadrelor didactice ULIM”, „Documente oficiale”.

Anul 1995 a fundamentat orientarea profesională a Bibliotecii ULIM privind formarea documentară și informațională a utilizatorilor. Astfel, grație insistențelor managerilor superiori în acest an a fost elaborată și aprobată programa analitică a cursului „Bazele bibliologiei”. Prin intermediul catedrei universitare „Științe umanistice” (fiind inclus în planul de studiu), cursul a început să fie predat studenților anului I de la toate departamentele (facultățile) ULIM.

În anul 1996 a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a Bibliotecii, conform căruia în structura acesteia a fost inaugurat Serviciul de Informare Bibliografică și Documentară (SIBD). Ulterior SIBD se orientează pentru activitățile specifice unei Agenții Bibliografice Universitare, asigurând informațional procesul educațional în comunitate.

Pe parcursul anilor structura organizațional-funcțională a SIBD s-a modificat concomitent cu diversificarea cerințelor, dar și a serviciilor informaționale, oferite utilizatorilor. În prezent SIBD, din punct de vedere organizațional-funcțional, include următoarele componente:

- colecția de referințe (constituită în baza principiului: colecție de bază și antene);
- Centrul de Informare și Documentare (CID) ULIM (deține, oferă și creează informații despre și pentru ULIM);
- Centrul Activități Culturale și Promoționale (elaborează strategii și programe promoționale, de marketing, culturale; patronează activitățile culturale; gestionează activitățile promoționale);
- Clinica informațională (constituită în baza implementării analogiei – metodă de valorificare a creativității; oferă sprijin privind utilizarea resurselor și serviciilor DIB, orientarea în structura info-bibliotecară, orientarea în fluxul informațional; mini-cursuri: „Inițiere în Internet”, „Inițiere în baze de date”, „Utilizarea OPAC”, „Elaborarea, orânduirea și citarea referințelor bibliografice”, „Caravana ULIM” (pentru studenții anului 1) etc);
- punct Info-ULIM (oferirea informațiilor de ordin general și orientarea utilizatorilor spre factorii competenți pentru detalii și informații de profil (bibliografi, bibliotecari-consultanți, bibliotecari-contact etc).

Misiunea SIBD:

- asigurarea necesităților informaționale ale studenților tuturor ciclurilor, cadrelor didactice, cercetătorilor, conform profilului universitar;
- formarea documentară și informațională a utilizatorilor .

În continuare vom specifica **principalele direcții de activitate bibliografică** la DIB (3-6):

- **organizarea și utilizarea eficientă a Colecției de Referințe**; Colecția este divizată în două părți: documente de referințe (enciclopedii, dicționare, ghiduri bibliografice,

atlas, anuare, acte normative, etc. - amplasate în spațiul funcțional al Sălii Polivalente de Lectură nr 2) și colecții speciale (publicații ale cadrelor didactice; disertații; autoreferate; cărți cu autografe; colecția „Biblioteconomie. Informare. Documentare” - aflate în spațiul CID);

- **organizarea și ținerea la zi a instrumentelor de informare asupra colecțiilor DIB;** SIBD deține responsabilități privind crearea bazei de date analitice DIB în format automatizat, precum și crearea și asigurarea funcționalității cataloagelor speciale tradiționale: „Publicații ale cadrelor didactice și științifice ULIM”, „ULIM: prezent și perspective”, „Învățământul superior: aliniere la principiile Procesului Bologna”;
- **servirea informațional-bibliografică a utilizatorilor;** Serviciile informațional-bibliografice sunt prestate în diferite forme: în masă, în grup, individuale. Vom specifica doar câteva dintre metodele, care sunt utilizate în procesul de servire informațional-bibliografică a comunității universitare (specifice pentru DIB): Zilele Editurilor; expoziții informaționale tradiționale și on-line (www.library.ulim.md); e-buletine; Zile de Informare și altele. Servirea informațional-bibliografică a studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor este supusă conceptualizării, în rezultat la DIB fiind statornicite unele programe și concepte, gen: „Grija pentru noii beneficiari”, „Campania în sprijinul Absolventului ULIM”, Clinica Informațională etc. Una dintre orientările strategice ale DIB ține de diversificarea serviciilor oferite comunității. În acest sens DIB dezvoltă servicii de referințe on-line. Accentul în procesul de diversificare a serviciilor oferite este pus pe individ, necesitățile și solicitările acestuia;
- **crearea sistemului de publicații bibliografice;** Sistemul de publicații bibliografice DIB include următoarele elemente: bibliografii ale publicațiilor cadrelor didactice ULIM (colecția „Scriptio”, inițiată în anul 2005; gen bibliografii „Publicații ale cadrelor didactice ale facultății ...”); biobibliografii ale universitarilor, altor personalități din lumea științei, învățământului universitar (colecția „Universitaria”, inițiată în anul 1998); bibliografii ce oferă informații privind viața didactică, științifică, culturală la ULIM, promovează imaginea ULIM (colecția „Studiorum”, inițiată în anul 2005; gen bibliografii „ULIM: prezent și perspective (1992-2007),

„Doctori Honoris Causa ULIM” (1992-2007) etc.); bibliografii, ce promovează și reflectă resursele documentare ale DIB (colecția „Patrimonium”, inițiată în anul 2007; bibliografii în funcție de genul documentelor deținute: de ex., „Cărți cu autoreferate în colecțiile DIB ULIM”, „Teze de doctor în colecțiile DIB ULIM”, bibliografii tematice în sprijinul cercetărilor științifice și didactice ULIM etc.); bibliografii ce reflectă implicațiile și reușitele profesionale ale personalului DIB ULIM (dicționar biobibliografic „Bibliotecarii ULIM”, „Publicații ale angajaților DIB ULIM” (anexă la rapoartele de an), „Publicații despre DIB ULIM” (anexă la rapoartele de an) etc.) (2, p. 50);

- **instruirea documentară și informațională a utilizatorilor;** Importanța acestei direcții de activitate este reflectată în principiile Procesului Bologna, DIB fiind unul dintre actorii implementării reformelor. Formarea documentară și informațională a studenților la DIB se realizează prin intermediul diverselor forme și metode, gen: excursii-panoramic, cursuri de scurtă durată, consultații individuale și de grup. Menționăm eficacitatea conceptului „Utilizatorul nostru – partenerul nostru”, care impune implicarea studenților în procesele de căutare, selectare, utilizare, gestionare a informației. Cursul opțional „Bazele culturii informaționale”, care include 10 ore total (4 ore prelegeri și 6 ore lucrări practice) este cea mai eficientă pârghie a formării culturii informaționale. El a fost inclus în planurile de studii pentru studenții tuturor facultăților. În ultimii doi ani aceste activități sunt reînnoite din punctul de vedere al principiilor Procesului Bologna – calitate, instruire continuă, etc.
- **ciclul activităților culturale și promoționale;** Aceste activități sunt orientate pentru: promovarea imaginii, realizărilor ULIM și ale universitarilor; promovarea DIB (spații, resurse, servicii, condiții de lucru); promovarea personalului DIB în mediul universitar și profesional.

Sintetizând cele expuse, putem constata că activitatea informațional-bibliografică îmbină organic elementele tradiționale și cele noi, accentul fiind pus pe implementarea tehnicilor și tehnologiilor informaționale. Punctele forte ale activității bibliografice în cadrul DIB sunt următoarele: conceptualizarea proceselor de activitate (fiecare proiect nou are conceptul său, în care sunt determinate scopurile, obiectivele lui, grupul-țintă, conținutul – forme

și metode de realizare, succesiunea sau etapele acțiunilor, termenii de executare și persoanele responsabile, impactul); munca în echipă (toate proiectele sunt efectuate în echipă, acest principiu de lucru fiind foarte fructuos).

Toate procesele de servire informațional-bibliografică sunt efectuate în conformitate cu prevederile conceptului de bază al DIB - „Utilizatorul nostru - partenerul nostru”. Ideea principală a conceptului ține de principiul instruirii pe parcursul întregii vieți: noi îi oferim informația necesară utilizatorului, învățându-l s-o caute, s-o utilizeze, s-o gestioneze în perspectivă.

Referințe bibliografice:

1. Țurcan, N. Teoria modernă a bibliografiei: aspect conceptual. In : Biblioteconomie și Știința Informării: Vol. II. Univ. de Stat din Moldova. Ch., 2003, P. 6-31. ISBN 9975-9604-3-X.
2. Codex DIB: la 1 oct. 2007. Dep. Informațional Biblioteconomic. Ch., 2007. 72 p. ISBN 978-9975-101-8-0.
3. Departamentul Informațional-Biblioteconomic: modelarea viitorului, analiza prezentului, interpretarea trecutului (1992-2002). Univ. Liberă Intern. din Moldova. Ch., 2002. 32 p.
4. Direcții strategice de activitate: 2002 – 2005. Dep. Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2001. 20 p.
5. Direcții strategice de activitate: 2006 – 2010 / Dep. Informațional Biblioteconomic ULIM. – Ch., 2006. – 24 p.
6. Rapoartele de activitate DIB ULIM, anii 1992-2006.

AGENȚIA BIBLIOGRAFICĂ UNIVERSITARĂ: VIZIUNI CONCEPTUALE ȘI PRACTICE

*Inesa Soltan,
Ludmila Corghenci*

The present material points out the typical activities of a University Bibliographic Agency: University Legal Store archiving; the maintenance of "ULIM's teaching and scientific stuff publications" and "e-Educational Portfolios" collections; elaboration, edition and promotion of a Librarian Publication System etc. The University Bibliographic Agency doesn't change the reference service of University Library&Information Department, but fits organically in the activity and its structure.

De ce o Agenție Bibliografică Universitară ?

Agenție Bibliografică Universitară contribuie la instituirea unei game de servicii informaționale și de referințe eficiente în sprijinul comunității universitare, impactul înscriindu-se în îmbunătățirea procesului de servire informațional-bibliotecară a studenților și a universitarilor.

Scopul Agenției Bibliografice Universitare (ABU): a contribui la instituirea unui serviciu de referințe mai eficient pentru comunitatea universitară; la amplificarea prestigiului bibliotecii universitare. O bibliotecă trebuie să fie în comunitatea universitară acel agent, care provoacă sau influențează un fenomen (numai astfel aceasta devine competitivă). Acest "agent" este serviciul de referințe. Serviciul de Referințe, fiind o reprezentanță complexă a bibliotecii universitare (aici obții toate informațiile necesare), se înscrie / corespunde esenței noțiunii "agenție". ABU nu substituie serviciul de referințe, integrându-se organic în structura acestuia și amplificând ofertele de servicii informațional-bibliotecare.

Orientări tradiționale ale activității bibliografice: organizarea și valorificarea colecției de referințe (organizarea, gestionarea, utilizarea, promovare); oferirea serviciilor informațional-bibliografice (în grup, în masă, individuală); bibliografierea (baze de date analitice, bibliografii etc.); formarea culturii documentare și informaționale a utilizatorilor;

Orientări prioritare pentru Agenția Bibliografică Universitară (îmbinate organic cu activitățile tradiționale ale serviciului de referințe):

- arhivă a Depozitului Legal Universitar (deține documentele, editate la unitatea editorială universitară; Colecția Depozit

Legal ULIM (fiind o experiență unicat) a fost constituită în anul 2000, conform ordinului Fondatorului, înserând întreaga producție editorială tipărită, fotografiată sau înregistrată la Centrul Editorial ULIM, precum și prin responsabilitatea Universității – antet „ULIM”);

- colecția „Publicații ale cadrelor didactice și științifice ULIM” (include publicații, semnate de către titularii ULIM și cumularzii ULIM, indiferent de locul editării, limba documentului, suportul de fixare a informației etc. - inclusiv tezele de doctor, autoreferatele);
- colecția „ULIM: prezent și perspective” (include documente și mape documentare despre și pentru ULIM; informații asupra mobilităților studenților și universitarilor, proiectelor și programelor de schimb universitar etc.);
- colecția e-portofolii educaționale ale profesorilor ULIM (programe analitice; suport de cursuri; tematica și cerințele pentru lucrări de control, teze de licență; texte ale cursurilor predate; alte materiale în sprijinul procesului educațional – accesibile pe CD-R și prin serverul universitar www.fttp.ulim.md);
- formarea și ținerea colecției de referințe;
- prestarea serviciilor informațional-bibliografice (orientarea de bază – diversificarea și modernizarea acestora);
- organizarea și ținerea instrumentelor de informare asupra colecțiilor DIB (baza de date analitică în regim automatizat; cataloage tradiționale: „Publicații ale cadrelor didactice și științifice ULIM”, „ULIM: prezent și perspective”);
- elaborarea, editarea și promovarea unui sistem de publicații bibliografice, orientat în sprijinul procesului educațional universitar și pentru promovarea imaginii universității, a rezultatelor reprezentative ale cadrelor didactice, a patrimoniului documentar-informațional (a se vedea ca exemplu Conceptul publicațiilor bibliografice DIB);
- centru de “legalizare” a referințelor studiilor științifice (respectarea prevederilor SR ISO 690, aprobat prin decizia nr. 464 din 07.10.1998 a Departamentului de Stat pentru Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică);
- atribuirea indexului CZU publicațiilor Universității (teze de doctor, autoreferate, alte documente de uz intern – activități, ce nu contravin “Legii privind activitatea editorială”);

- dezvoltarea deprinderilor de documentare (promovarea metodelor și tehnicilor de lectură/documentare; formarea deprinderilor de a conspecta un document; ținerea fișierului personal; program „Grija pentru noii beneficiari” etc.);
- formarea culturii informaționale a utilizatorilor bibliotecii universitare (programul “Bazele culturii informaționale”; Campania în sprijinul Absolvenților ULIM; concept „clientul nostru – partenerul nostru” (învățăm împreună); rolul de coordonator al ABU la DIB în acest domeniu; promovarea principiului „noi oferim informația necesară, dar învățăm utilizatorul să poată căuta, utiliza și gestiona informația”).

Impact: Acest demers pleacă de la necesitatea reală de a amplifica dimensiunea informațională a Procesului Bologna, de a spori importanța și de a demonstra indispensabilitatea bibliotecii universitare în comunitate.

Referințe bibliografice:

1. Codex DIB: la 1 oct. 2007. Ch., 2007. 72 p. ISBN 978-9975-101-08-0.
2. Departamentul Informațional-Biblioteconomic: modelarea viitorului, analiza prezentului, interpretarea trecutului (1992-2002). Univ. Liberă Intern. din Moldova. Ch., 2002. 32 p.
3. Raport de autoevaluare a Universității Libere Internaționale din Moldova pentru anii 2002-2007. Ch., 2007. 233 p. ISBN 978-9975-920-55-1.

CENTRUL DE INFORMARE SI DOCUMENTARE ULIM ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL UNIVERSITAR

Victoria Corcodel

The article reflects the aspects that report on activity of a University Informational and Documental Centre. There are: Informational and Documental Centre organizational fundamental concepts; documental and informational resources; services offered in plain of Informational and Documental Centre. The ULIM's Informational and Documental Centre activity is directing by principles and standards of European superior teaching system.

Centrul de Informare și Documentare (CID) ULIM în cadrul unei instituții de învățământ este o structură de informare permanentă, prezență eficientă în activitatea studenților și a cadrelor didactice. Experiență unicat pentru bibliotecile universitare, CID se înscrie în suita schimbărilor funcționale și organizaționale, instituite la Departamentul Informațional Biblioteconomic după anul 2000 (3).

Centrul de Informare și Documentare suplimentează procesul de învățământ, completând-l cu informația bibliografică și factografică utilă. Acesta amplifică interesul pentru cercetarea individuală, interesul pentru implicații în proiecte și programe coordonate, mobilitatea profesională.

CID ULIM funcționează în cadrul Departamentului Informațional Biblioteconomic din anul 2000, fiind parte componentă a Serviciului Informare Bibliografică și Documentară. Conceput ca o „arhivă” informațională despre și pentru ULIM, acesta constituie un liant funcțional între facultățile ULIM și DIB (1).

Fundamente conceptuale de organizare a CID ULIM:

- unitate de structură complexă, care îmbină organic elemente de activitate informațional-bibliografică, de gestionare a colecțiilor, de creare a instrumentelor de informare etc.;
- compartiment de interes comun pentru ULIM, realizând unitatea funcțională între DIB, Mediatecă, Centrul de Cooperare Internațională, alte structuri universitare;
- structură universitară indispensabilă implementării principiilor Procesului Bologna: mobilitatea studenților și a cadrelor didactice; autonomia universitară; participarea studenților la guvernarea instituției de învățământ; instruirea continuă etc.;

- amplificarea dimensiunii informaționale a procesului de reformare a învățământului superior (conform prevederilor Procesului Bologna);
- element al structurii bi-modale DIB.

În activitățile legate de organizarea colecțiilor, informare comunitară, asistență informațională și organizarea acțiunilor culturale, CID ULIM se sprijină pe misiunea DIB.

Scopul creării CID: identificarea resurselor primare de informare, gestionarea și conservarea lor (despre ULIM, publicații ale cadrelor didactice, documente cu autografe, valori bibliofile); prelucrarea surselor, descrierea lor bibliografică; colectarea, organizarea și valorificarea informației (despre și pentru ULIM); asigurarea accesului la documentele și informațiile deținute.

Funcțiile CID:

- promovarea unei politici informaționale unice a DIB în comunitatea servită;
- popularizarea publicațiilor apărute sub egida ULIM, a materialelor referitoare la ULIM, tipărite sau în format electronic;
- punerea la dispoziția comunității a resurselor informaționale și bibliografice deținute;
- efectuarea cercetărilor bibliografice în sprijinul procesului educațional;
- organizarea, administrarea și valorificarea colecțiilor speciale;
- promovarea, formarea culturii documentare și informaționale ale utilizatorilor DIB.

Resursele informaționale și documentare puse la dispoziția comunității universitare prin intermediul CID:

- baza de date „Moldova Actuală” (asigură accesul pentru consultarea actelor, documentelor legislative ale Republicii Moldova);
- colecția „Publicații ale cadrelor didactice ULIM” (include publicații ale cadrelor didactice și științifice ale Universității, inclusiv profesorii cumularzi);
- colecția „Cărți cu autografe”, ce include următoarele documente: cărți cu autografe și dedicații pentru Universitatea Liberă Internațională și fondatorii acesteia; cărți cu autografe și dedicații pentru DIB și cititorii acestuia; cărți cu autografe și dedicații pentru cadrele didactice ULIM din partea personalităților notorii; cărți cu autografe și

dedicații ale cadrelor didactice ULIM, oferite Departamentului Informațional Biblioteconomic;

- colecțiile „Disertații și Autoreferate”;
- colecția „Biblioteconomie. Informare. Documentare” (include monografiile, periodice specializate în biblioteconomie și științe ale informării, intrate în colecțiile DIB);
- colecția „Valori bibliofile” (cuprinde cărți rare, prețioase, înscriindu-se în patrimoniul național de publicații);
- colecția „Calendare” (conține calendare de toate genurile, începând cu anul 1973);

Promovarea resurselor documentare și informaționale:

În cadrul CID sunt utilizate diverse forme și metode de promovare a resurselor disponibile: recomandări individuale, recomandări la cerere, prezentări și reviste bibliografice, Zile ale Editurilor, Zile de Informare și altele.

Începând cu anul 2005, se organizează o nouă formă efektivă de servire informațional-documentară - Luna Licențiatului. În anul 2007 această formă de servire informațional-bibliografică este integrată în proiectul „Campania în Sprijinul Absolventului ULIM”. Proiectul are un impact deosebit în comunitate, fiind solicitate de către beneficiari prelungirea termenului de organizare, diversificarea conținutului documentelor expuse la expoziții etc.

O altă formă eficientă de servire informațional-documentară este Clinica Informațională (CI).

Clinica Informațională DIB facilitează adaptarea studenților la mediul informațional universitar și la condițiile Societății Informaționale și a Cunoașteri, promovarea liberului acces la informație. Creată în baza metodei analogiei de valorificare a creativității bibliotecarilor DIB, CI urmărește următoarele obiective : formarea culturii informaționale; educarea, formarea deprinderilor de instruire continuă; realizarea și implementarea studiilor de biblioterapie ; contribuții în sprijinul procesului de transformare a informației în cunoaștere. Grupul-țintă al Clinicii Informaționale sunt studenții anului I de la toate facultățile ULIM (ciclul licență) și alte categorii de utilizatori - studenți ai altor cursuri, audienți ai ciclului masterat și doctorat, cadre didactice, cercetători științifici.

Servicii oferite în cadrul CID ULIM (2):

- consultații individuale și în grup privind resursele disponibile ale DIB;
- consultații privind tehnicile de lectură, metodele eficiente de conspectare a documentelor;

- instruire pentru elaborarea, prezentarea și citirea referințelor bibliografice;
- oferirea mini-cursurilor, gen “Pagina web DIB: potențial informațional și promoțional”, „Servicii on-line, oferite de către DIB”, „Pagina web ULIM: prezentare și utilizare”;
- inițiere în Internet, calculator;
- adrese utile în Internet;
- oferirea serviciilor netradiționale (imprimare a documentelor legislative, copertare, redactare a referințelor bibliografice etc.).

Activitatea integrală a CID este orientată principiilor și standardelor învățământului superior european, implicându-se nemijlocit în procesul de transformare a cunoștințelor în cunoaștere.

Referințe bibliografice:

1. Codex DIB: la 1 oct. 2007. Ch., 2007. 72 p. ISBN 978-9975-101-08-0.
2. Departamentul Informațional Biblioteconomic în serviciul comunității universitare: rap. de cercetare. Ch., 2004. 29 p.
3. Departamentul Informațional-Biblioteconomic: modelarea viitorului, analiza prezentului, interpretarea trecutului (1992-2002). Univ. Liberă Intern. din Moldova. Ch., 2002. 32 p.

SERVIREA UTILIZATORILOR DIB ÎN CONDIȚII DE ACCES LIBER LA RAFT: SITUAȚII REALE ȘI PERSPECTIVE

*Elena Bordian
Maria Bejenari*

The authors remark the specific info-librarian services of Polyvalent Reading Room nr. 2: the electronic catalogue access; documents consultation in conditions of "silently reading rooms" and "working in group" etc.

Întemeierea și deschiderea unei Universități poate fi comparată cu fondarea unei Biserici. Din care motive? Pentru că ambele sunt menite pentru cei dornici de a descoperi magia cunoașterii. Pentru că ambele au misiuni sacre în dezvoltarea intelectuală și culturală a societății. Și important e că în aceste Temple sfinte la „început” este cartea..., informația , ...cunoașterea, ... biblioteca.

Suntem în anul aniversar al Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM). În perioadă parcursă de la întemeiere au fost depuse mult suflet, efort, pasiune, interes. Concepută drept o instituție de învățământ superior de alternativă, ULIM astăzi este un centru modern și dinamic, ce promovează cele mai noi tehnologii informaționale și educaționale în procesul didactic și științific.

Departamentul Informațional Biblioteconomic (până în anul 2001 – Biblioteca ULIM) este o structură universitară principală, ce vine direct sau indirect în sprijinul procesului educațional. DIB este pus în serviciul comunității universitare, afirmându-se ca un portal spre cunoaștere, gândire și cultură. Prin promovarea / diversificarea serviciilor informaționale și documentare, implicații majore în procesul de studii, DIB a devenit un element indispensabil formării viitorului specialist. 15 ani de dezvoltare ai DIB au fost marcați de provocările majore ale timpului, de obiectivele strategice și orientarea pentru prestarea unor servicii moderne și accesibile utilizatorilor.

Una din realizările de excepție ale ULIM - inaugurarea la **2 februarie 2001** a unui spațiu funcțional reprezentativ - Sala Polivalentă de Lectură nr. 2 (SPL), cu proiectări și design specific. Conceptul arhitectonic și funcțional al SPL este o sinteză a experienței americane și suedeze, cunoscută și studiată de către bibliotecarii ulim-iști în cadrul vizitelor de documentare la bibliotecile universitare din Suedia, Marea Britanie (anii 2000-2001). Conceptul

SPL este unicat pentru Republica Moldova, atât din punct de vedere biblioteconomic, cât și sub aspect arhitectural.

SPL ocupă un spațiu de 700 metri pătrați, oferind beneficiarilor simultan mai mult de 300 locuri pentru informare și documentare. La dispoziția beneficiarilor (cadre didactice, cercetători, studenți, masteranzi, doctoranzi) au fost puse inițial peste 10 300 volume de carte și peste 50 titluri de seriale (în anul 2001).

Care este specificul SPL și prin ce se deosebește sala polivalentă de lectură de alte săli similare? În spațiul SPL sunt oferite diverse servicii informațional-bibliotecare, ea incluzând categorii de săli de lectură selecționate și săli de lucru în grup. SPL oferă condiții avantajoase pentru implementarea politicii „ușilor deschise”: amplasarea serviciilor funcționale (DEPASIR, IBD, CRET) în spațiul SPL implică responsabilități de relații cu publicul pentru fiecare angajat, indiferent de locul de muncă. Astfel, în relațiile cu publicul este implicat întreg personalul DIB, fapt ce stimulează creativitatea și amplifică interesul bibliotecarilor pentru obligațiunile profesionale. Specificul SPL poate fi reliefat încă prin următoarele:

- acces liber la raft (astfel diversificându-se posibilitățile studenților și ale cadrelor didactice pentru selectarea, regăsirea și utilizarea informației, indiferent de limba, locul ediției, suportul de înregistrare a informației);
- acces la catalogul electronic;
- amplasarea Punctului INFO (servire informațională generală, de orientare în spațiile universitare și ale DIB; orientare pentru resursele documentare și informaționale DIB);
- acces Internet;
- accesul la baze de date informaționale din țară și din străinătate;
- servicii ale Centrului de Informare și documentare ULIM (în scopul promovării patrimoniului documentar universitar; informației despre și pentru ULIM etc.);
- servicii gen „săli de lucru în grup”, care facilitează procesul de acumulare, memorare, gestionare și diseminare a cunoștințelor în funcție de specificul beneficiarilor DIB;
- asigurarea orelor practice din cadrul cursului „Bazele culturii informaționale” (acces la colecții, acces OPAC, cunoașterea CZU etc.);
- activități culturale (expoziții, lansări de carte, conferințe științifice etc.), prin intermediul cărora studenții și alți

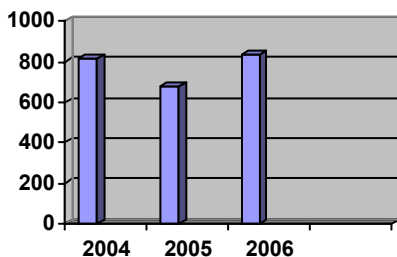
beneficiari se pot familiariza cu valorile culturii, științei și civilizației, contribuind la formarea intelectuală, morală, estetică a acestora;

- servicii ne-tradiționale (multiplicare, copertare, transfer de informație etc.);

Din gama variată a serviciilor prestate, utilizatorii DIB pun accentul pe consultarea documentelor în condiții de acces liber (cărți, seriale, publicații de referințe). În anul 2001, la momentul creării SPL, varianta accesului liber era o modalitate avangardistă pentru bibliotecile universitare din Moldova. Ea impune o nouă mentalitate, o schimbare radicală în tradiționala imagine a bibliotecarului și a bibliotecii. Este vorba despre punerea accentului pe latura creativă, intelectuală a muncii, bibliotecarul deținând prioritar funcții de consultant, de sprijinitor al procesului de documentare, lectură. În acest sens angajații SPL manifestă flexibilitate, amabilitate și corectitudine vizavi de satisfacerea necesităților cititorilor. Ei acționează permanent ca mediatori între resursele informațional-documentare ale bibliotecii și utilizatori, completează deciziile de achiziții, contribuie la îmbunătățirea instrumentelor de informare asupra colecțiilor.

Resurse documentare ale SPL nr. 2

Din punct de vedere bibliometric colecția SPL include peste 15 000 ex. documente. Logistic colecția SPL poate fi prezentată după cum urmează: colecția Periodice; fond uzual de bază; complexe conform profilurilor facultăților. Colecția SPL inserează documente din domeniile: informatică, filosofie, psihologie, sociologie, politologie, pedagogie, istorie, religie, drept. Diagrama de mai jos reflectă o analiză comparată a completării colecției SPL nr. 2 în ani 2004-2006:

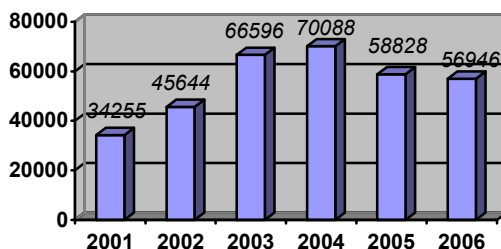
Analiză comparată a completării colecției SPL nr. 2

Organizarea colecțiilor SPL este specifică. Fiind acceptat, în general, principiul aranjării sistematico-alfabetic (orânduire unică, indiferent de limba originală a documentului) în scopul facilitării accesului la informație sunt constituite complexe documentare conform specificului profilurilor universitare (de ex.: Istorie (94) și Relații Internaționale (32); Psihologie (159.9) și Sociologie (316); Jurnalism (070) și Comunicare Publică (316.7). Este funcțional și sistemul de trimeri la domeniile adiacente, dat fiind accesul liber la raft.

Accesul la resursele documentare și informaționale ale SPL

Aprecierea în ansamblu a activității unei săli de lectură se poate face în funcție de audiența, pe care o are la publicul universitar, de modul cum se integrează fondul de documente în procesul de studiu în instituție, adică de numărul vizitelor și publicațiilor împrumutate.

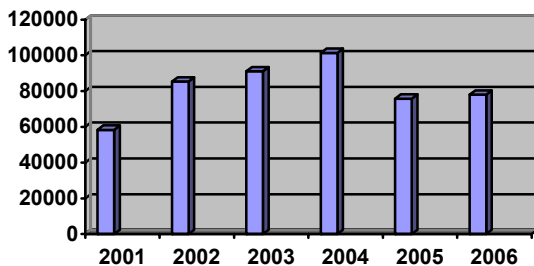
Indicatorii statistici privind vizitele în SPL pentru perioada 2002-2007 este reflectată în diagrama de mai jos:

Între anii de referință „vârful” cantitativ privind vizitele beneficiarilor ține de anii 2003-2004, în anii 2005-2006 manifestându-se o diminuare a procesului. Fenomenul poate fi explicat prin reducerea numărului de studenți, admiși pentru studii.

Împrumutul publicațiilor SPL în perioada anilor 2002-2007:

Diagrama de mai jos oglindește situația statistică privind procesul de consultare/împrumut a documentelor. La fel ca și numărul de vizite, cel mai înalt quantum al împrumuturilor revine anului 2004. Indicii statistici pun în valoare măsura în care colecția SPL este introdusă în circuitul informațional, în sfera de atenție și de activitate a beneficiarilor. Accesul liber la raft permite mai rapid, mai eficient satisfacerea necesităților informaționale.

Această afirmare este dovedită și de rezultatele sondajului „DIB în serviciul comunității universitare”, realizat în anul 2006. La întrebarea „Care mod de servire în spațiile DIB vă avantajează” studenții au specificat următoarele. 63,3% din numărul total de respondenți preferă serviciile info-documentare în condiții de acces liber la raft. Este vorba despre acceptarea de către utilizatorii DIB a avantajelor accesului liber la raft: cunoașterea amplasării resurselor documentare, depistarea operativă a surselor suplimentare, lărgirea accesului la informare, respectarea principiului libertății intelectuale. În condițiile de acces liber la raft, studenții se confruntă cu diverse impedimente. Cele mai frecvente sunt reflectate în tabelul ce urmează:

Facultate	Incapacitatea de a găsi documentul		Design-ul spațiului		Grijă și consult. insufic.		Lipsa doc. solicitat la raft		Nr insuf. de ex. al aceluiaș titlu	
	Nr. răsp.	% resp.	Nr. răsp.	% răsp.	Nr. răsp.	% resp.	Nr. răsp.	% resp.	Nr. răsp.	% resp.
Științe economice	23	31,08	3	4,05	3	4,05	27	36,49	30	40,54
Drept	15	26	1	2	5	9	25	43	34	59
Istorie și RI	8	18	0	0	1	2	18	40	16	36
Psihologie și AS	13	31	1	2	3	7	20	48	25	60
Jurnalism și Com. Publică	13	34	1	3	4	11	18	47	17	45
Limbi străine	14	31	1	2	2	4	23	51	11	24
Medicină	4	22	1	6	2	11	8	44	7	
Inginerie și Informatică	6	16	0	0	7	18	9	24	8	21
Total	96	28,2	8	2,3	27	7,9	148	43,4	148	43,4

Faptul că 46,9% dintre respondenți au preferat regimul „cerere-ofertă”, ne-a pus în situația de a analiza care impedimente există în utilizarea resurselor documentare. În topul neajunsurilor la acest capitol s-au menționat trei factori: număr insuficient de exemplare al aceluiași titlu la raft, lipsa documentului solicitat și lipsa unor echipamente speciale (cărucioare, divizionare flexibile etc.). Tabelul ce urmează indică situația concretă la acest capitol, în funcție de fiecare facultate ULIM.

La întrebarea „Cum apreciați serviciile oferite în SPL” majoritatea respondenților apreciază calitatea serviciilor prin calificativul „satisfăcător”. Afirmările studenților privind calitatea serviciilor oferite sunt prezentate în tabelul ce urmează:

Facultate	Satisfăcător		Nu știu		Nesatisfăcător		Total	
	Nr. răsp.	% resp.	Nr. răsp.	% resp.	Nr. răsp.	% resp.	Nr. răsp.	% răsp.
Științe economice	21	28,38	11	14,86	1	1,35	69	20,9
Drept	30	52	6	10	1	2	55	16,7
Istorie și relații internaționale	10	22	1	2	0	0	27	8,2
Psihologie și Asistență socială	23	55	1	2	0	0	42	12,8
Jurnalism și Comunicare Publică	12	32	2	5	0	0	38	11,6
Limbi străine	22	49	3	7	0	0	43	13,2
Medicină	12	67	1	6	2	1	18	5,5
Inginerie și Informatică	7	18	13	34	0	0	37	11,2
Total	137	40,2	38	11,2	4	1,2	329	100

Sondajul efectuat ne-a permis să conchidem, că în general comunitatea universitară apreciază pozitiv serviciile info-bibliotecare oferite, corespunzător și eforturile personalului DIB. Calitatea serviciilor informațional-bibliotecare sunt în proporție directă cu programele și conceptele, orientate în sprijinul comunității universitare („Biblioteca utilizatorului”, „Clientul nostru - partenerul nostru”, „Grija pentru noii beneficiari”, „Campania în sprijinul absolventului ULIM” și altele). În anul 2007 a fost inițiată Campania

„Cunoaște Cartea Profesorului tău”, care urmărește scopul de a forma, a amplifica interesul față de publicațiile profesorilor, față de cercetările și investigațiile științifice ale acestora, fortificând sentimentul de apartenență la ULIM, la școlile didactice și de cercetare ULIM.

Implementând o politică justă de dezvoltare a resurselor documentare și informaționale, acceptată la nivelul comunității universitare, SPL se confruntă cu unele dificultăți:

- problema spațiilor pentru amplasarea documentelor în acces liber și acces limitat (depozit);
- creșterea numărului de publicații deteriorate și extragerea ilicită a documentelor;
- preferințe pentru multiplicarea materialelor versus procesul de documentare în sala de lectură;
- ritm slab de casare a documentelor depășite ori uzate;
- nivelul scăzut de cultură generală și informațională (pentru studenții anului I).

Calitatea serviciilor informațional-bibliotecare este determinată de complexitatea resurselor documentare și informaționale, puse la dispoziția utilizatorilor, de posibilitățile de acces la acestea, de nivelul profesional al angajaților DIB.

Rezultatele obținute în acești ani vor fi utilizate în continuare în scopul îmbunătățirii funcționării eficiente a SPL, în asigurarea corelației dintre structura și conținutul resurselor, necesitățile și preferințele info-documentare ale utilizatorilor, precum și a culturii servirii informațional-bibliotecare.

Referințe bibliografice:

1. Corghenci, Ludmila. Departamentul Informațional Biblioteconomic: [structură, servicii]. In: Universitas: ghidul viitorului student, ed. spec., 2005, P. 13.
2. Departamentul Informațional Biblioteconomic în serviciul comunității universitare: rap. de cercetare. Ch., 2004. 29 p.
3. Sochircă, Zinaida. Biblioteca ULIM: strategii și realizări. In: Magazin bibliologic, 2001, Nr 4, P. 56-57.

SERVICIILE INFO-BIBLIOTECARE MODERNE PENTRU UTILIZATORII DEPARTAMENTULUI INFORMAȚIONAL BIBLIOTECONOMIC: SALA DE LECTURĂ nr. 1

*Eleonora Idrisov
Lorina Beșelea*

The present material reflects the modern services offered by university community through the Reading Room nr 1. It is the first Reading Room constructed for Library&Information Department. The profile domains for this unity of structure are: economics, mathematics, informatics and engineering; management and marketing, art and geography.

Constituită odată cu fondarea Universității Libere Internaționale din Moldova (ULIM), prima sală de lectură a Departamentului Informațional Biblioteconomic (DIB ULIM) invită cititorii în lumea cunoașterii și a informării.

Servirea utilizatorilor este funcția primordială a tuturor bibliotecilor moderne, funcție care supune, schimbă și coordonează activitatea tuturor compartimentelor, proceselor tehnologice, înfăptuite de acestea, formează imaginea bibliotecii în viziunea comunității și, în consecință, determină locul ei în societate și în sfera ei de influență profesională.

Serviciul „Relații cu Publicul” al DIB se încadrează armonios în activitatea acestuia, fiind o structură, pârghie puternică de documentare și informare, instruire, consultare, ghidare și orientare a utilizatorilor.

Repere istorico-funcționale:

Sala de lectură (SL) nr. 1 este prima sală constituită în cadrul ULIM, fiind reorganizată odată cu amplasarea în noile spații din blocul 1 al Universității, în anul 1996. Dar, putem afirma că anul constituirii SL nr. 1 poate fi considerat anul 1992 – anul fondării ULIM. Fiind unica sală de lectură în structura bibliotecii universitare, aceasta includea în colecțiile sale documente din toate domeniile, inclusiv broșuri, non-publicații, casete etc.

În anul 2001 SL nr. 1 se înscrie organic în noua structură organizațională DIB, rămânând prima sală de lectură sub toate aspectele. Pe lângă meritele conceptuale și organizatorice ale administrației DIB, menționăm în mod deosebit aportul în timp al colegilor: Natalia Garam, Mariana Oprea, Larisa Burlea, Felicia Luca.

Aducem toate omagiile și considerațiunile prezenților angajați ai Sălii de Lectură nr. 1: E. Idrisov, E. Țurcan, L. Beșelea.

Sala de Lectură nr.1, componentă a serviciului „Relații cu Publicul”, deținând statutul funcțional de oficiu, are o structură complexă. Astfel, ea include două birouri de comunicare a colecțiilor: consultarea documentelor în sala de lectură și împrumutul la domiciliu, precum și Biroul de înregistrare a utilizatorilor extra-ULIM. Este unica sală a DIB, care oferă asistență documentar-bibliotecară în regim cerere-ofertă, acesta fiind îmbinat organic cu procedura de servire în condiții de acces liber la raft. SL nr. 1 servește utilizatorii ținând cont de necesitățile și interesele lor profesionale, instructive și sociale.

Servicii oferite în cadrul SL nr.1:

- consultarea individuală a documentelor;
- împrumut la domiciliu;
- înregistrarea utilizatorilor extra-ULIM și orientarea primară a acestora privind spațiile funcționale, condițiile de acces la resursele documentare și informaționale DIB, gama serviciilor prestate;
- asistență în selectarea și utilizarea informației;
- acces la catalogul electronic DIB;
- organizarea și prezentarea expozițiilor;
- Orientarea funcțională și în spațiile DIB ale utilizatorilor extra-ULIM (consultații, prezentarea organigramei DIB, excursii panoramice etc.);
- Servicii netradiționale (multiplicare etc.);

Domenii de profil pentru SL nr. 1:

- economie, științe economice;
- matematică, științe ale naturii;
- informatică, inginerie;
- silvicultură, agricultură;
- economie casnică;
- conducere și organizare în industrie, comerț; comunicații;
- industrii și meserii;
- artă, recreere, divertisment, sport;
- geografie.

Sala de Lectură nr. 1 în contextul sondajului „DIB în serviciul comunității universitare”

Sala de Lectură nr.1 prestează servicii pentru următoarele categorii de utilizatori: reali (studenți ale celor trei cicluri de studii ULIM: licență, masterat, doctorat; cadre didactice și cercetători; alte

categorii socio-profesionale) și potențiali (studenți de la alte altor instituții de învățământ, aceștia fiind serviți în baza contractelor de colaborare între instituții; cadre didactice, cercetători, specialiști din domeniile practice etc.).

Utilizatorii constituie elementul fundamental în circuitul de transfer al informației. Activitățile, care sunt desfășurate în Sala de Lectură nr.1, sunt organizate astfel, încât să vină cât mai bine în întâmpinarea utilizatorilor și a nevoilor de informare ale acestora. Pentru a-i atrage și a-i menține, sunt întreprinse diverse acțiuni prin care se identifică nevoile și așteptările utilizatorilor, sunt cunoscute cât mai bine comportamentul acestora în cadrul procesului de informare, depistând factorii care influențează acest comportament.

Pentru determinarea atitudinii utilizatorilor față de bibliotecar; necesităților și intereselor în procesul educațional universitar; corespunderea resurselor informaționale și documentare, pe care le deține DIB, serviciul „Relații cu Publicul” al Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM a realizat în anul 2006 sondajul „Departamentul Informațional Biblioteconomic în serviciul comunității universitare”. Rezultatele sondajului sunt utilizate pentru elaborarea unor strategii mobile de optimizare a calității serviciilor informațional-bibliotecare oferite, pentru amplificarea dimensiunilor informaționale ale procesului de studiu și cercetare, pentru asigurarea legăturii trainice, permanente și eficiente dintre bibliotecar și utilizator.

Rezultatelor sondajului ne permite să conchidem asupra a trei aspecte importante vizavi de activitatea SL nr. 1:

- aprecierea relațiilor dintre bibliotecari și studenți în procesul de servire info-bibliotecară (efectuată de studenți);
- aprecierea calității activității Sălii de Lectură nr.1;
- evidențierea abilităților și calităților necesare, pe care ar trebui să le posedă bibliotecarii DIB.

Aprecierile expuse pe marginea întrebării „Atitudinea bibliotecarilor față de utilizatori”, reliefează rezultatele practice ale politicilor și conceptelor, implementate la DIB: „Biblioteca utilizatorului”, „Utilizatorul nostru – partenerul nostru”, „Grija față de noii utilizatori” etc. Astfel, 79,5% din numărul studenților chestionați apreciază această poziție prin calificativele „satisfăcător” (46,9%) și „mai mult satisfăcător decât nesatisfăcător” (32,6%) (1, p. 14). Aprecierile prin calificativele „mai mult nesatisfăcător decât satisfăcător” (8,8%) și „nesatisfăcător” (3,5%) orientează personalul DIB pentru lichidarea lacunelor existente la capitoarele cultura servirii, cultura comunicării, etc.

Cum apreciază utilizatorii DIB activitatea SL nr. 1? Tabelul ce urmează prezintă situația în detalii la acest capitol:

Facultate	Foarte bine		Bine		Nesatisfăcător		Total	
	Nr.răsp.	% resp.	Nr.răsp.	% resp.	Nr.răsp.	% resp.	Nr.răsp.	% resp.
Științe economice	39	52,7	19	25,68	6	8,11	72	23,8
Drept	32	55	15	26	2	3	57	18,9
Istorie și RI	9	20	8	18	2	2	24	7,9
Psihologie și Asistență socială	0	0	14	33	9	21	43	14,3
Jurnalism și Comunicare Publică	6	16	14	37	3	8	29	9,7
Limbi străine	4	9	21	47	2	4	32	10,7
Medicină	7	39	4	22	2	11	15	4,9
Inginerie și Informatică	10	26	8	21	2	5	30	9,9
Total	107	31,4	103	30,2	28	8,2	302	100

Analiza răspunsurilor la întrebarea „Ce calități profesionale sunt solicitate bibliotecarilor DIB ?” ne permite să concluzionăm, că utilizatorii dau prioritate operativității în activitate (70,4%) și capacităților de a comunica (62,8 %). Preferințele utilizatorilor pentru alte calități pot fi prezentate după cum urmează: cunoașterea standardelor și rigorilor de specialitate (56,3%), deschidere, flexibilitate (35,5%), capacitate de a analiza și de a sintetiza (19,6), formator (11,4%).

Rezultatele sondajului au confirmat așteptările bibliotecarilor vizavi de activitatea Sălii de Lectură Nr.1.

Sala de Lectură nr. 1, parte integrantă a structurii organizaționale DIB, este un partener activ al procesului educațional, contribuind la formarea studenților drept creatori/consumatori efectivi de informație.

Referințe bibliografice:

1. Departamentul Informațional Biblioteconomic în serviciul comunității universitare: rap. de cercetare. Departamentul Inf. Biblioteconomic ULIM. Ch.,2006. 29 p.

2. Direcții strategice de activitate 2002-2005. Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2001. 20 p.
3. Porumbeanu, Octavia-Luciana. Utilizatorii în epoca contemporană. In: Magazin bibliologic, 2006, Nr 1, p. 42-57.
4. Raport de activitate 2006 / Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM. Ch., 2007. 65 p.
5. Rusea, Lili. Formarea utilizatorilor. In: Biblioteca, 2004, Nr 3, p.78-80.

SALA DE LECTURĂ FILOLOGIE ROMANO-GERMANICĂ ÎN STRUCTURA DIB: ASPECTE ORGANIZAȚIONALE ȘI FUNCȚIONALE

Natalia Ghimpu

Reading Room nr.3 "Romano-Germanic Philology" was inaugurated in 2001 year. At present this is an indispensable Library&Information Department structure, which facilitates the process of information and documentation as part of literature and linguistic domains, contributing at student and teaching stuff integration in inter-cultural field. The author reflects the info-librarian service categories, the documental resources structure, presenting the relevant statistic indicators.

Inaugurarea Sălii de Lectură Nr. 3 „Filologie Romano – Germanică” în structura Departamentului Informațional Biblioteconomic (DIB) a avut loc în luna februarie, anul 2001 (1). Crearea acestei săli a fost determinată de orientarea de a contribui la acoperirea informațională și documentară a procesului didactic și științific al Facultății Limbi Străine (luând în considerația specificul acestuia), precum și a necesităților tuturor doritorilor de a studia limbile străine în cadrul Universității.

Misiunea Sălii de Lectură Nr 3 Filologie “Romano – Germanică” are o dublă dimensiune, fiind orientată pentru:

- a facilita procesul de informare și documentare în domeniile: limbă, lingvistică, literatură (în funcție de prevederile curriculum-ului univ.);
- a contribui la integrarea studenților și cadrelor didactice în spațiul inter-cultural.

Sala de Lectură Nr 3 „Filologie Romano–Germanică” oferă diverse servicii:

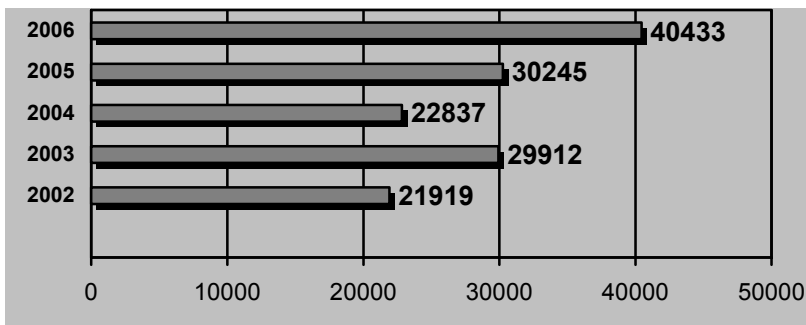
- consultarea individuală a documentelor în condiții de acces liber la raft;
- acces catalog electronic;
- acces la baze de date DIB și alte baze de date;
- formarea culturii informaționale;
- oferirea consultațiilor privind orientarea în fluxul informațional;
- servicii netradiționale (studierea individuală a limbilor, demonstrarea filmelor didactice etc);

Resursele documentare ale Sălii de Lectură sunt structurate după cum urmează:

- colecția de bază (cărți în domeniul filologiei, lingvisticii, literaturii, retoricii, colecție de dicționare);
- colecții ale ambasadelor, organizațiilor non-guvernamentale, centrelor de cultură și literatură (păstrate integral din motivul reflectării contribuțiilor documentare ale acestor structuri, relațiilor de colaborare intra-universitare – de ex.: colecțiile Ambasadei SUA, Ambasadei Austriei, Ambasadei Canada, „Centro Asociado Servantes” etc.);
- colecția de documente ne-tradiționale (casete audio și video, CD, DVD pentru studierea limbilor străine, sala oferind și echipament audio, centru muzical);
- documente ne-publicate (colecția înserează cele mai reușite (la aprecierea catedrelor) rapoarte asupra practicii de producție, referate științifice, acestea fiind preponderent utilizate de către profesori ca material demonstrativ, ori în cazul organizării expozițiilor etc.).

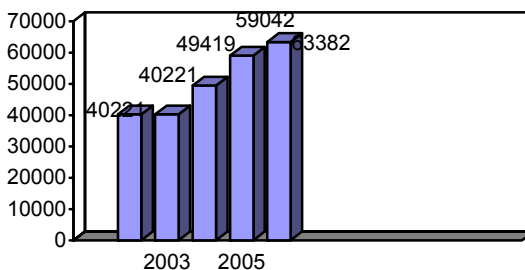
În informația ce urmează vom încerca să prezentăm unii indicatori statistici, care relevă importanța și necesitatea acestei structuri funcționale. Astfel, diagrama ce urmează mai jos oglindește creșterea statistică a vizitelor în spațiul funcțional al Sălii de Lectură nr. 3 în perioada 2002-2006 (2,3):

Vizite ale studenților în spațiile Sălii de Lectură nr. 3

Împrumutul documentelor din colecțiile Sălii de Lectură nr. 3

Creșterea numărului de vizite și a indicatorilor de împrumut ne permite să conchidem asupra calității colecțiilor, corespunderii acestora necesităților procesului educațional, precum și relevanței serviciilor informațional-bibliotecare.

Ahiziții anuale de documente în domeniile limbă, lingvistică, literatură

Anul	Ex. / titluri	% total intrări
2005	416	10,7
2006	315	11,9
2007	475	12,3
[01.11.2007]		

Sala de Lectură nr. 3 este implicată în elaborarea diverselor publicații bibliografice. În acest sens menționăm în mod deosebit colecția de biobibliografii „Universitaria”, fiind aduse contribuții la fasciculele, dedicate profesorilor Facultății Limbi străine: Petru Roșca (catedra Filologie Franceză), Tatiana Podoliuc (catedra Filologie Engleză), Maria Dorogan (catedra Limbi Străine Aplicate), Ana Guțu (Prim Vice Rector, catedra Filologie Franceză), Mihai Prigorschi (catedra Limbi Străine Aplicate).

Dat fiind specificul profilului, Sala de Lectură nr. 3 organizează diverse activități culturale și profesionale, în cadrul cărora sunt integrate aspecte biblioteconomice (expoziții, prezentări, reviste bibliografice etc.):

- „sărbători ale primăverii, ale femeilor”: (scop: prezentarea și promovarea tradițiilor românești și ale altor popoare; sunt organizate, de regulă, în lunile martie – aprilie ale fiecărui an, în colaborare cu Ligile studenților din Sudan, Siria, Kuweit și alte țări, precum și cu Departamentul Relații Externe ULIM); Implicații ale DIB: elaborarea conceptului manifestărilor;

expoziții și prezentări bibliografice; activități promoționale și de marketing;

- „sărbători ale îndrăgostiților”, Dragobetele; (scop: promovarea, formarea deprinderilor de a aprecia frumosul, binele, integritatea omului; sunt organizate în luna februarie a fiecărui an); Implicații ale DIB: elaborarea conceptului manifestărilor; expoziții și prezentări bibliografice; activități promoționale și de marketing;
- serate literar-muzicale (gen: „Balul bobocilor”, „Miss ULIM”, TVC-uri etc.): (scop: cunoașterea; amplificarea spiritului de echipă, a relațiilor inter-umane; sunt organizate pe parcursul anului, în funcție de specificul fiecărei activități); Implicări ale DIB: consultarea (elaborarea) conceptelor; expoziții de documente; membri ai juriului, ai comisiei de experți, asigurarea laureaților concursurilor cu premii (cărți) din fondul de rezervă etc.);
- activități complexe, orientate pentru promovarea, cunoașterea valorilor literaturii, culturii, artei, științei, Latinității (gen: Zilele Francofoniei, Zilele Literaturii Spaniole, Zilele Proclamației Independenței statelor etc.);
- activități științifico - culturale în context: interculturalitate versus globalizare: (conferințe științifice, lansări de carte, simpozioane, ateliere de discuții etc.).

Orientarea prioritară a DIB ține de diversificarea ciclului de activități, care contribuie la formarea culturii generale, a toleranței și a înțelegerii reciproce.

Sala de Lectură nr. 3 „Filologie Romano – Germanică” fiind o sub-structură specifică a DIB, oferă spațiu și resurse contribuind la completarea și înnoirea tezaurului cultural și științific universitar.

Referințe bibliografice:

1. Departamentul Informațional-Biblioteconomic: modelarea viitorului, analiza prezentului, interpretarea trecutului (1992-2002). Univ. Liberă Intern. din Moldova. Ch., 2002. 32 p.
2. Departamentul Informațional Biblioteconomic în anul 2007: program de activitate. Ch.: ULIM, 2007. 37 p.
3. Departamentul Informațional Biblioteconomic: un nou impuls pentru ascensiune: rap. de activitate 2007. Ch.: ULIM, 2007. 74 p.

**AUTORII MATERIALELOR, INCLUSE ÎN
SYMPOSIA PROFESSORUM
SERIA „BIBLIOTECONOMIE. INFORMARE. DOCUMENTARE”**

- Bejenari Maria** - bibliotecar, Sala Polivalentă de Lectură nr. 2,
- Beșelea, Lorina** – bibliotecar, Sala de Lectură nr. 1, DIB,
beselea@mail.ulim.md
- Bordian, Elena** – șef oficiu, Sala Polivalentă de Lectură nr. 2, DIB,
bordiane@mail.ulim.md
- Cîrlan, Svetlana** – șef oficiu Prelucrarea analitico-sintetică a Resurselor Documentare și Informaționale, DIB,
zbarneas@mail.ulim.md
- Corcodel Victoria** - coordonator al centrului de Informare și Documentare ULIM, corcodelv@mail.ulim.md
- Corghenci, Ludmila** - director adjunct, DIB, icorghenci@mail.ulim.md
- Ghețu, Veronica** – magistru, director Centru Resurse Electronice și Tehnologii Informaționale, DIB,
ghetuv@mail.ulim.md
- Ghimpu, Natalia** – magistru, șef oficiu, Sala de Lectură nr. 3
„Filologie Romano – Germanică”, DIB
ghimpu@mail.ulim.md
- Gologan, Larisa** - secretar responsabil, Consiliul Biblioteconomic Național, larisagologan@yahoo.com
- Kalgușkin, Tatiana** – șef serviciu Informare Bibliografică și Documentare, DIB, kalguskint@mail.ulim.md
- Idrisov, Eleonora** – șef oficiu, Sala de lectură nr. 1, DIB
idrisove@mail.ulim.md
- Levința, Tatiana** - șef serviciu Dezvoltarea și Prelucrarea analitico-sintetică a Resurselor Documentare și Informaționale, DIB, levintat@mail.ulim.md
- Sochircă, Zinaida** – magistru, director general, DIB
zsochirca@ulim.md
- Soltan, Inesa** – bibliograf, DIB, surdui@mail.ulim.md